

VASTUULLISUUSRAPORTTI 2023

Sisältö

Tuomi

Sisältö

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuulliset hankinnat

Sisältö

Hyvinvoiva henkilöstö

Kestävä kuluttaminen

Sisältö

Vastuullisuuden riskit ja mahdollisuudet

Sisältö

Raportin rajaus ja lisätiedot

TUOMI

Toimitusjohtajan katsaus 2023

Tuomi Logistiikan matka kohti laadusta kestävyysraportointia aloitettiin vuoden 2023 aikana. Nyt valmistuneen raportin tavoitteena on tarjota kokonaisvaltainen kuva Tuomen merkittävimmistä toteutuvista ja potentiaalisista vaikutuksista ympäristöön sekä ihmisiin, ja kuvata miten Tuomi näitä vaikutuksia hallitsee. On ollut palkitsevaa huomata, miten kiinnostavaksi vastuullisuustyön tekeminen on koettu paitsi yhtiötasolla, myös henkilökohtaisesti. Onkin ollut ilo seurata osaamisen ja ymmärryksen kasvua koko valmisteluryhmän kesken.

Syksyllä 2023 sidosryhmien kanssa yhdessä tehty olennaisuusarviointi tiivistä

keskustelua arvoketjun yhteisistä vastuullisuustavoitteista, tehden entistä näkyvämmäksi sen, mistä kestävämmässä huomiossa on kyse: yhdessä tekemisestä. Hyvää esimerkkiä tästä näyttivät muun muassa Tuomen henkilöliikennepalvelut, joissa vuonna 2023 edettiin päästövähennysten osalta tekemällä tiiviistä yhteistyötä niin kuljetuspalvelutuottajien, kuin omistaja-asiakkaiden kanssa. Olennaisuusarviointi kokonaisuudessaan haastoi meitä priorisoimaan Tuomen vastuullisuusvaikutuksia, sekä tarkastelemaan pitkällä aikajännteellä vastuullisuuteen liittyvien kehityspolkujen vaikutuksia Tuomen liiketoimintaan.

On ollut palkitsevaa huomata, miten kiinnostavaksi vastuullisuustyön tekeminen on koettu paitsi yhtiötasolla, myös henkilökohtaisesti.

**Olennaissarviointi
sidosryhmien kanssa
tiivisti keskustelua
arvoketjujen yhteisistä
vastuullisuustavoitteista,
tehdessä entistä
näkyvämmäksi sen,
mistä kestävämmässä
huomisessa on kyse:
yhdessä tekemisestä.**

Raportin valmistelua ohjaavan direktiivin ja standardin kirjaukset ovat vaatineet monelta osin hyvinkin syvällistä pohdintaa siitä, mitä vaatimukset toimintaympäristössä tarkoittavat, ovatko ne oleellisia, ja mitkä niiden vaikutukset Tuomeen ja sen liiketoimintoihin ovat. Toisaalta on ollut myönteistä huomata, että liiketoimintojen pyörittämiseen liittyvät prosessit ja käytännöt tuottavat jo osin vastauksia tämänkin raportin valmistelua varten. Tarkoituksena on, että lukija pystyy raportin perusteella arvioimaan, toimiiko Tuomi vastuullisesti. Raportti on Tuomen ensimmäinen askel kohti EU:n laajuisen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD:n) vaatimuksia. Raportissa on sovellettu GRI-standardin ja kestävyysraportointidirektiivin standardin ESRS:n vaatimuksia.

Päällimmäisenä huomiona raportin ensimmäisen version valmistelusta jää erityisesti se, että hankinta- ja logistiikkayhtiönä Tuomi on toimintansa kautta luontaisesti tottunut ajattelemaan hankintoihin sekä tilaus- ja toimitusketjun hallintaan liittyviä seikkoja moniulotteisesti. Tämä pitää sisällään mm. sen, että jo sopimuksen valmisteluvaiheessa huomioidaan useita kestävyysraportoinnin, ja ennen kaikkea sopimuksen seurannan kannalta oleellisia asioita. Raportoinnin toteutus vaatii oman erityisen panoksensa, mutta uskon vahvasti, että sen esiin nostaman kokonaisuuden hallinnan merkitys osaltaan tukee Tuomen liiketoimintojen kehitystä.

Vesa Haapamäki

LIKEVAIHTO

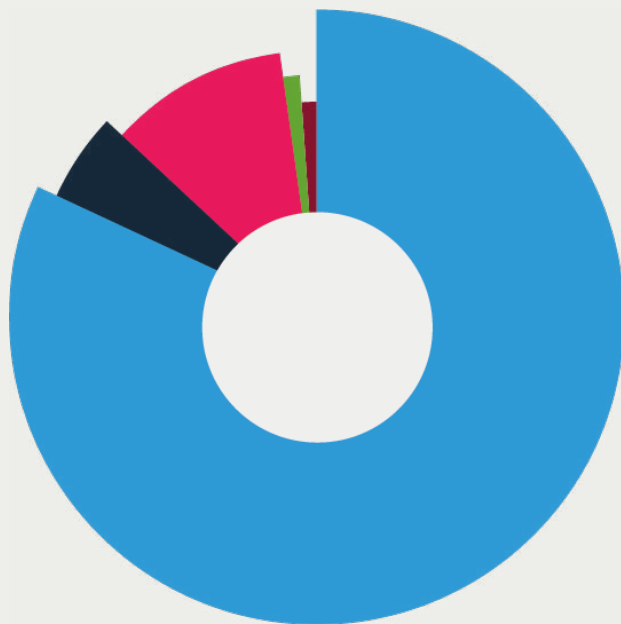
177

MILJOONAA EUROA

TUOTTEET

41 000

TUOTETTA VALIKOIMASSA

- Pirkanmaan hyvinvointialue + tytär- ja osakkuusyhteisöt
- Tampereen kaupunki + tytär- ja osakkuusyhteisöt
- Kanta-Hämeen hyvinvointialue + tytär- ja osakkuusyhteisöt
- Muut kunnat
- Muut

AMMATTILAISTA

430

SOPIMUSTOIMITTAJAA

1 600

JÄRJESTETTYÄ HENKILÖKULJETUSTA

1 350 000

HANKINTASOPIMUSTA

1 700

HYLLYTYSKOHDETTA

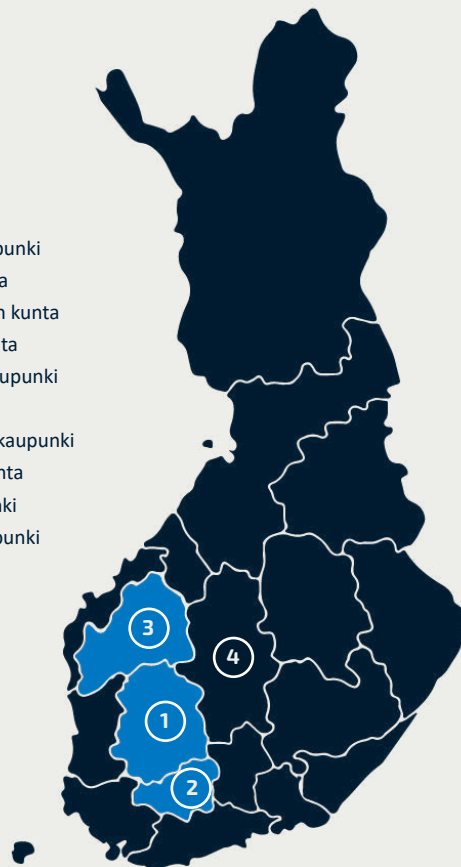
1 000

ASIAKKAAT JA OMISTAJAT

Tampereen kaupunki
 Ekokumppanit Oy
 Finnpark Oy
 Kiinteistö Oy Opintanner
 Pirkan Opiskelija-asunnot Oy
 Tammenlehväkeskus Oy
 Tammenlehväsäätiö
 Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
 Tampereen Infra Oy
 Tampereen kotilinnasäätiö
 Tampereen Palvelukiinteistöt Oy
 Tampereen raitiotie Oy
 Tampereen Ravirata Oy
 Tampereen Sarka Oy
 Tampereen Tilapalvelut Oy
 Tampereen työvalmennussäätiö Syke

Tampereen Vuokra-asunnot Oy
 Tampereen vuokratalosäätiö
 Tullinkulman Työterveys Oy
 Tredea Oy
 Tredu-Kiinteistöt Oy
 Voimia Oy
 Akaan kaupunki
 Hämeenkyrön kunta
 Ikaalisten kaupunki
 Juupajoen kunta
 Jämsän kaupunki
 Kangasalan kaupunki
 Lempäälän kunta
 Mänttä-Vilppulan kaupunki
 Nokian kaupunki
 Oriveden kaupunki

Parkanon kaupunki
 Pirkkalan kunta
 Punkalaitumen kunta
 Pälkäneen kunta
 Sastamalan kaupunki
 Urjalan kunta
 Valkeakosken kaupunki
 Vesilahden kunta
 Virtain kaupunki
 Ylöjärven kaupunki

- 1 Pirkanmaan hyvinvointialue ja yhtiöt**
 Fimlab Laboratoriot Oy
 Istekki Oy
 Keiturin Sote Oy
 Tays Sydänkeskus Oy
 Tekonivelsairaala Coxa Oy

Pirkanmaan kunnat ja yhtiöt

- 2 Kanta-Hämeen hyvinvointialue**

Kanta-Hämeen kunnat ja yhtiöt
 Hattulan kunta
 Hausjärven kunta
 Hämeenlinnan kaupunki
 Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy
 Janakkalan kunta
 Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö
 Lopen kunta
 Riihimäen kaupunki

- 3 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue**

- 4 Keski-Suomi**
 Jämsän kaupunki

Tuotamme hankinta-, henkilökuljetus- sekä materiaali- ja kuljetuspalveluita julkisella sektorilla toimiville asiakkaillemme. Olemme asiantuntija, joka osaamisellaan pitää huolta monista yhteiskunnan kannalta kriittisistä toiminnoista.

Tuomi lyhyesti

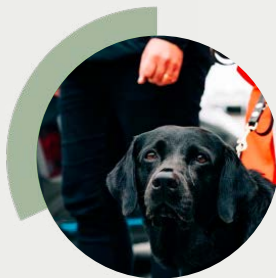
Tuomi Logistiikka Oy (markkinointinimenä Tuomi, jota käytetään myöhemmin tässä raportissa) on Suomessa julkisella puolella toimiva, yhteiskunnallisesti vaikuttava yhteishankinta- ja logistiikkayhtiö, joka tuottaa palveluita in house -periaatteen mukaisesti omistaja-asiakkailleen. Tuomen pääomistajia ovat Pirkanmaan hyvinvointialue (Pirha), Tampereen kaupunki sekä Kanta-Hämeen hyvinvointialue (Oma Häme). Näiden lisäksi omistajina on myös kuntia, kuntayhtymiä ja yhtiöitä. Tampereen Lahdesjärvellä sijaitsevan pääkonttorin lisäksi toimipisteitä on myös Tampereen yliopistollisen sairaalan keskussairaalakampuksella sekä Hatanpään sairaalalla, Valkeakoskella, Kanta-Hämeen keskussairaalalla, Riihimäen sairaalalla sekä Koukkuniemen vanhainkodilla.

Tuomen liiketoiminta kohdentuu merkittävältä osalta sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen tukipalvelujen tuottamiseen. Tuomen toiminnan perustana onkin tuottaa taustavoimaa asiakkaille, jotta nämä voivat keskittyä ydintyöhönsä ja -osaamiseensa. Tuomella on Suomalaisen työn liiton Yhteiskunnallinen Yritys -merkki.

Tuomen liiketoiminta koostuu neljästä liiketoiminta-alueesta:

Hankintapalvelut tarjoavat kattavaa palvelua Tuomen omistajaorganisaatiolle sekä sidosyksiköille toimien julkisten hankintojen sekä hankintalain asiantuntijana. Vuositasolla Tuomesa kilpailutetaan noin 300 eri tuote- ja palvelukategorian hankintakokonaisuutta. Hankintakokonaisuudet voidaan ryhmitellä hankintojen organisoitumisen mukaan teknisiin hankintoihin, sotepalvelu-, terveydenhuolto- sekä asiantuntijapalveluhankintoihin.

Henkilöliikennepalvelut toteuttavat asiakkailleen erilaisia henkilökuljetuspalveluita, kuten vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuksia, koulu- ja varhaiskasvatuksen kuljetuksia, ikäihmisten päiväkeskuskuljetuksia, kehitysvammaisten työkuljetuksia, palveluliikennettä sekä kiireettömiä potilaskuljetuksia.

Kuljetuspalvelut vastaavat tavarakuljetuksista asiakkaan luo, kuljetuksista asiakkaan eri toimipisteiden välillä sekä tarvikejakelusta yksityishenkilöille. Kuljetuspalvelut tuottavat myös sisäkuljetuspalvelua asiakkaan tiloissa kuten sairaaloissa, kuljettaen muun muassa tavaroita, laitteita, välineitä, postia, lääkkeitä, jätteitä ja aterioita.

Materiaalipalvelut tarjoavat asiakkaille keskitetyn Kori-tilauskanavan, jonka kautta asiakkaat voivat tilata tarvitsemansa tuotteet kilpailutettuihin sopimuksiin pohjautuvasta tuote- ja palveluvalikoimasta. Korin lisäksi materiaalipalveluihin kuuluu Kätsy-hyllytyspalvelu sekä Leikkuri-leikkaussalilogistiikkapalvelu, jotka kattavat koko tarvikkeiden toimitusketjun hankinnasta asiakkaan hyllyyn saakka. Materiaalipalvelut vastaavat myös hoitotarvikkeiden varmuusvarastoinnista.

Johtaminen

Arvot ja johtamisen periaatteet

Arvot toimivat tärkeänä kompassina sanoittaen tapaa, jolla Tuomen arjessa toimitaan ja toteutetaan strategiaa. Nykyiset arvot muotoiltiin Tuomessa vuonna 2021 ja muotoilu työhön osallistui tuomilaisia eri toiminnoista. Tavoitteena oli luoda aikaa ja tarkastelua kestävä, aidosti arkea ohjaavat arvot tuomilaisilta tuomilaisille.

Me uskallamme: Kannamme yhdessä vastuun onnistumisista ja epäonnistumisista. Uskallamme laittaa persoonamme peliin ja kokeilla uutta, mokia pelkäämättä. Ei se aina helppoa ole, mutta tätä kautta opimme ja kehitymme.

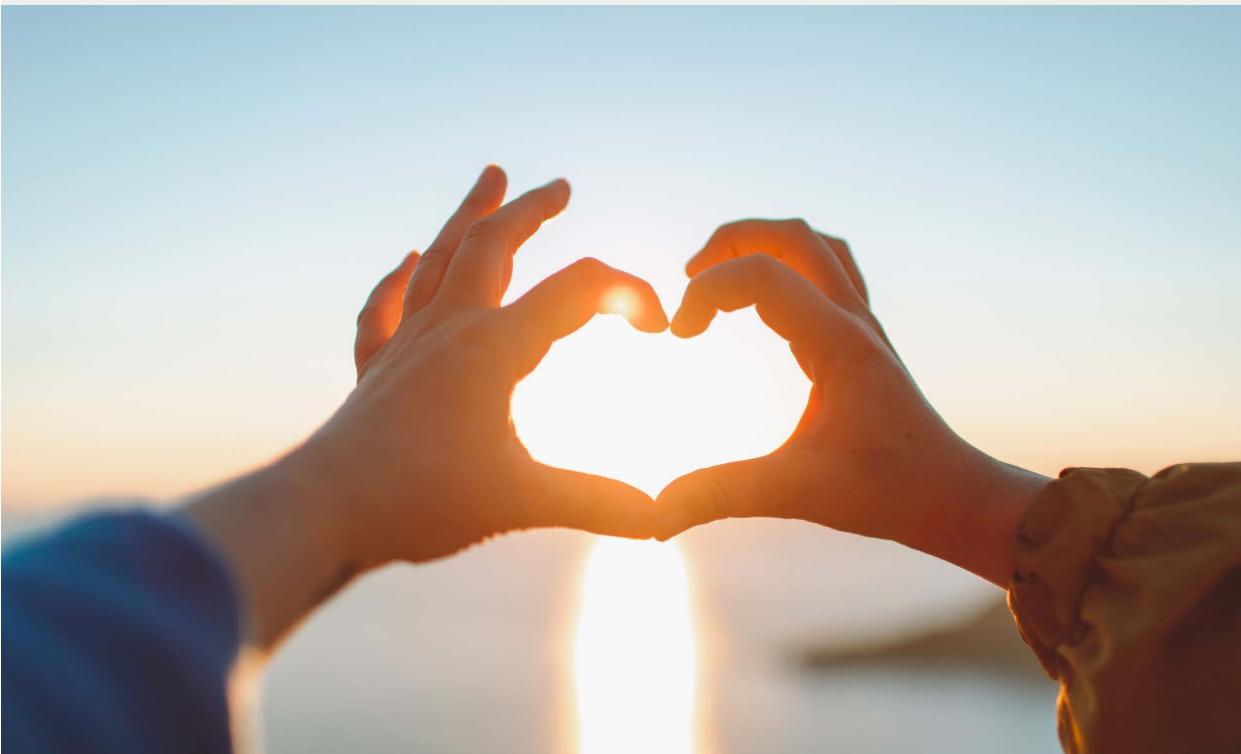

Rennosti yhdessä: Meillä saa pitää hauskaa. Nauru kuuluu arjessa ja tiukassa paikassa tuomihuumori kantaa. Meillä kukaan ei jää yksin, vaan ratkaisut syntyvät yhdessä. Luotamme toisiimme joka tilanteessa. Yllätämme toisemme positiivisesti myös pienissä arjisissa teoissa.

Välitämme toisistamme: Arvostamme toisiamme ihmisinä, työkavereina ja ammattilaisina. Meillä jokainen on arvokas omana itsenään ja tittelistä riippumatta. Kunnioitamme toistemme näkemyksiä silloinkin, kun olemme eri mieltä. Autamme ajoissa ja osaamme ottaa apua myös vastaan.

Johtamisen tueksi Tuomessa on määritelty johtamisen periaatteet. Tuomen arvojen pohjalta luodut periaatteet tekevät näkyväksi sen, mitä tuomilaiset voivat odottaa lähijohtajaltaan, sekä viitoittavat johtamisen suuntaa.

Johda omana itsenäsi omalla esimerkilläsi.

Kehtaa olla rento ja anna persoonastasi tiimille. Muista, että rooli johtajana tai esihenkilönä ei ole esittämistä. Kun annat itsestäsi, saat myös vastavuoroisesti takaisin. Näin sinulla on mahdollisuus oppia tuntemaan minkälaisia persoonia työntekijäsi ovat, mikä heitä motivoi ja innostaa ja toisaalta mikä heitä pehottaa.

Jos näet jotakin kehumisen arvoista, kehu. Luomme omalla toiminnallamme positiivisen palautteen kulttuuria.

Kohtaa ihmiset tasavertaisesti katseen tasolta. Näytä että olet läsnä, myös etänä. Anna ilon näkyä. Muista, että rento ja välitönkin kulttuuri vaatii ylläpitoa ja aktiivista tekemistä.

Mahdollista ja varmista turvallinen ilmapiiri.

Kannusta keskusteluun ja aitoon dialogiin, jossa mahdollistetaan myös hiljaisten äänien kuulluksi tuleminen. Kuuntele enemmän kuin puhut. Kuuntele ja kuule myös ne ajatukset, jotka eroavat omasta mielistäsi. Ole valmis muuttamaan omaa näkemystäsi käydyn keskustelun tuloksena.

Kun huomaat jännitteitä tai jatkuvasti hiertävää kiveä jonkun kengässä, ota kokemuksesi puheeksi. Mene rohkeasti kipupisteitä kohti ja luo mahdollisuus avoimelle keskustelulle. Ole tarvittaessa myös jämäkkä ja vaadi asiallista, toiset huomioon ottavaa käyttäytymistä. Myös puuttuminen on välittämistä.

Kannusta kokeilemaan ja muista kertoa, että vaikka menisi metsään, siitä selvitään yhdessä. Myös esihenkilönä voit myöntää omat virheesi tiimillesi. Tuot omalla esimerkilläsi inhimillisyyttä tiimin kulttuuriin.

”I got your back.”

Esihenkilön työtä tehdään sydämellä. Luot puitteet, joissa tiimisi voi onnistua ja poistat esteet ja madallat kynnykset. Toimit selkänä, jotta tiimisi voi uskaltaa. Sinulla ei tarvitse olla kaikkeen vastauksia, tärkeintä on, että osaat kysyä oikeanlaisia kysymyksiä.

Sanoita toistuvasti suuntaa, johon kuljetaan yhdessä.

Sanoita suuntaa, jota kohti mennään yhdessä ja uskalla luottaa, että tiimi tietää mitä tekee. Vaikka olet vastuussa lopputuloksesta, anna tilaa kunkin tehdä omalla tavallaan – tavoitteita kohti on monta eri polkua.

Varmista, että kaikilla on ymmärrys tiimin tilanteen kokonaiskuvasta ja yhteisestä suunnasta.

Uskalla luottaa: mahdollista tiimille päätöksenteko tiimiä koskevissa asioissa.

Visio ja strategiat

Tuomen visio 2030 on ”Askeleen edellä hyvinvointia ja kumppanuutta rakentamassa”. Visio rakentuu neljän strategisen kulmakiven päälle: motivoiva työ ja vahva työyhteisö, asiantuntijuus ja liiketoiminnallinen muutoskyvykyys, saumaton asiakasyhteys ja kumppaniverkosto sekä esimerkillinen vastuullisuus. Vision ja toimintaympäristön tarkastelun pohjalta tuotetaan vuosittain Tuomen strategia, johon tunnistetaan seuraavan vuoden strategiset painopisteet ja kehitystoimet. Yhtiön yhteisen strategiatyön lisäksi Tuomen liiketoiminnot sekä tukipalveluryhmät tekevät oman kokonaisuutensa osalta strategisen pohdinnan ja asettavat sen pohjalta tavoitteensa. Tavoitteet ja toimenpiteet konkretisoidaan toimintasuunnitelmissa, tiimien keskusteluissa sekä esihenkilön kanssa käytävissä tavoitekeskusteluissa. Suunnitelmien toteutumista seurataan niin ryhmä- kuin henkilökohtaisella tasolla.

Askeleen edellä hyvinvointia ja kumppanuutta rakentamassa

VISIO 2030

Askeleen edellä hyvinvointia ja kumppanuutta rakentamassa

Motivoiva työ ja vahva työyhteisö

- Johdamme yksilöä monimuotoisessa yhteisössä
- Prosessimme ja työkalumme ovat toimintaa sujuvoittavia

Asiantuntijuus ja liiketoiminnallinen muutoskyvykyys

- Kykenemme oppimaan ja johdamme kokonaisuuksia ennakoiden
- Kasvamme kestävästi ja toimimme tuottavasti
- Johdamme osaamistamme ja syvennämme asiantuntijuuttamme

Saumaton asiakasyhteys ja kumppaniverkosto

- Kuljemme kumppanuudella yhteisiin tavoitteisiin
- Tuotamme tietoa ratkaisujen pohjaksi
- Uudistamme toimialamme ratkaisuja asiantuntijuudellamme

Esimerkillinen vastuullisuus

- Edistämme vastuullisuutta asiantuntijuudella ja valinnoillamme
- Toimimme ympäristövastuullisesti arvoketjussa

Hallinto- järjestelmät

Tuomi noudattaa toiminnassaan ISO 9001 -standardia, joka on perustana laadunhallinnalle ja johtamisjärjestelmälle. Järjestelmän sertifioijana toimii DNV. Laatu-järjestelmä korostaa johdon vastuuta, resurssien ja prosessien hallintaa, asiakaskeskeisyyttä sekä jatkuvaa toiminnan parantamista.

Riskienhallinta on olennainen osa Tuomen johtamista ja toimintaa. Riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan kaikilla liiketoiminta-alueilla sekä pääprosesseissa. Tekemistä ohjaa Tuomen toimintamalli, joka sisältää riskienhallinnan tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Tarkastelussa huomioidaan strate-

Sisäisellä tarkastuksella pyritään edesauttamaan hyvän hallintotavan toteutumista, sekä edistämään Tuomea tavoitteiden saavuttamisessa.

giaan ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät riskit, toimintaympäristössä ja sidosryhmissä tapahtuvat muutokset, sekä lain ja säädösten muuttuminen. Riskien tarkastelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, sekä tarvittaessa merkittävän riskin ilmaantuessa tai tunnistetun riskin kasvaessa olennaisesti. Läpileikkaavan riskien tarkastelun jälkeen Tuomen johtoryhmä arvioi riskejä ja muodostaa näkemyksen merkittävimmistä riskeistä, sekä varmistaa, että riskienhallinnan keinot ovat riittävät. Merkittävimpien riskien hallintaan tuotetaan riskinhallintasuunnitelma. Suunnitelmassa tunnistetaan, miten riskien toteutumisen todennäköisyyttä voidaan pienentää, sekä miten potentiaalisia negatiivisia vaikutuksia voidaan estää. Riskientarkastelua Tuomessa koordinoi laatupäällikkö.

Tuomessa tehdään sisäistä tarkastusta, joka on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Sisäinen tarkastus arvioi Tuomen valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien, sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäisellä tarkastuksella pyritään edesauttamaan hyvän hallintotavan toteutumista, sekä edistämään Tuomea tavoitteiden saavuttamisessa. Sisäisiä tarkastuksia tehdään hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelman mukaisesti ja niissä Tuomen kumppanina toimii IA Insight Oy. Sisäinen tarkastaja raportoi havainnoista ja kehityskohteista Tuomen johtoryhmälle ja hallitukselle. Vuonna 2023 tarkastuksen kohteena olivat hankinnat. Lisäksi tarkasteltiin, miten aikaisemmin tehdyn tarkastuksen toimenpiteet ovat edenneet.

Sidos- ryhmät

Tuomen useista sidosryhmistä koko toimintaan liittyviä suoria sidosryhmiä ovat Tuomen omistajat, hallitus ja henkilöstö. Tuomen asiakkaat ovat sidosryhmänä moninainen kokonaisuus, johon lukeutuvat asiakasorganisaation työntekijät ja päättäjät, hyvinvointialueiden asukkaat ja kuntalaiset sekä heidän edunvalvojansa, kuten huoltajat ja omaiset. Liiketoiminta-alueittain suoria sidosryhmiä ovat tavara-toimittajat ja palvelutuottajat. Välillisiä sidosryhmiä ovat erilaiset poliittiset päätöksentekaelimet, kansalaisjärjestöt, työntekijäjärjestöt sekä toimitusketjussa työskentelevät henkilöt.

Tuomi toimii in house -yhtiönä, joten se voi myydä palveluita ja tarvikkeita ensisijaisesti vain omistajilleen. Tuomen pääomistajat ovat Pirha, Oma Häme ja Tampereen kaupunki. Pääomistajien lisäksi Tuomen pienomistajia olevia

kuntia, hyvinvointialueita ja julkisomisteisia yhtiöitä on yhteensä 32. Suoran omistuksen lisäksi palveluita myydään myös in house sister -asemassa oleville yhtiömuotoisille kumppaneille, joita ovat muun muassa Tekonivelsairaala Coxa Oy ja Tays Sydänkeskus Oy.

Omistajat ohjaavat Tuomen toimintaa yhteisen neuvottelukunnan ja kahdenvälisten neuvottelujen kautta.

Omistajat ohjaavat Tuomen toimintaa yhteisen neuvottelukunnan ja kahdenvälisten neuvottelujen kautta. Pirhan ja Oma Hämeen kanssa on rakennettu kumppanuuden sujuvoittamiseksi ja vahvistamiseksi useamman kerran vuodessa kokoontuvat, eri teemoja käsittelevät ryhmät. Teemaryhmissä käydään läpi niin pitkän tähtäimen kehitysasioita, kuin päivittäisen yhteistyön sujumista. Suorien sopimusasiakkaiden lisäksi Tuomen palvelut vaikuttavat isoon joukkoon asukkaita ja kuntalaisia, etenkin henkilöliikennepalveluissa, joissa kuljetettavat ovat yksityishenkilöitä. Henkilöliikennepalveluissa vuorovaikutusta käydäänkin muun muassa Pirhan vanhus- ja vammaisneuvoston edustajien kanssa, sekä osallistumalla kutsuttaessa muiden edunvalvontajärjestöjen tapaamisiin. Yksittäisten henkilöiden kanssa yhteistyötä tehdään myös muun muassa järjestelmäkehityksen yhteydessä; vuon-

na 2023 kuntalaisia osallistettiin uuden matkasovelluksen testaamisessa. Asiakasympärrystä on lisätty yhteistyössä Tampereen seudun Näkövammaiset ry:n kanssa järjestämällä Tuomen henkilöstölle koulutusta näkövamma-tietoudesta.

Teemaryhmissä käydään läpi niin pitkän tähtäimen kehitysasioita, kuin päivittäisen yhteistyön sujumista.

Tuomella on yhteensä 1 600 sopimus-toimittajaa, joista merkittävimmät ovat globaaleja hoitotarviketoimittajia. Merkittävimpien toimittajien joukkoon lukeutuu myös esimerkiksi pehmopa-peri- ja siivousainetoimittajat. Tuomen kautta kulkee 130 milj. eurolla tarvikkeita vuodessa ja tarviketoimittajia on noin 380 kpl. Tuomi ei itse valmista eikä valmistuta tarvikkeita, vaan tarvikkeet ostetaan kilpailutetuilta sopimustoi-mittajilta. Tarviketoimittajien toimitus-ketjujen kartoitus on määrä aloittaa vuoden 2024 aikana tarkemman tiedon vielä puuttuessa ([kts. Vastuulliset hankinnat](#)). Tarviketoimittajien lisäksi tärkeitä toimittajia ovat kuljetuspalvelutuottajat: Tuomen henkilöliikennepalveluilla on palvelutuottajina vajaat 800 yritystä ja kuljetuspalveluilla 12 sopimusliikennöitsijää.

Julkisia hankintoja koskevan hankintalain mukaan sopimukset tulee kilpailuttaa säännöllisesti. Tuomessa sopimuskauden pituus vaihtelee, mutta yleisimmin se on 4–5 vuotta. Voimassa olevia sopimuksia Tuomella on vajaat 1 000 kpl. Sopimuskausien maltillisesta pituudesta huolimatta suurten hoitotarviketoimittajien kanssa kyse on pitkäaikaisesta yhteistyöstä, sillä voimassa on lähes aina jotain tuotetta tai tuoteryhmää koskeva sopimus. Tuomella on myös lyhyitä toimittajasuhteita liittyen esimerkiksi kehitysprojektien tarpeisiin tai erityisasiantuntemuksen osittamiseen.

Tuomella on myös useita sen omaan tarpeeseen palveluja tuottavia toimittajia. Nämä toimittajat tuottavat palveluja etenkin talouden, viestinnän, henkilöstöhallinnon sekä ICT:n tarpeisiin. Pitkäaikaisia kumppanuuksia Tuomella on muun muassa tilintarkastus- ja pankkipalveluita tuottavan toimittajan, sekä usean ICT-palveluntarjoajan

kanssa. Erityisesti Tuomen eri liiketoimintojen toiminnanohjausjärjestelmistä vastaavien toimittajien kanssa kumppanuus on tiivistä. Kertaluonteisia ja siten lyhyitä toimittajasuhteita on esimerkiksi viestintä- ja markkinointiprojekteihin liittyen.

Tärkeimpien toimittajien kanssa pyritään pitämään säännöllisesti sopimuskauden aikana tapaamisia, joissa käydään läpi yhteistyön sujuvuutta ja luodaan puolin ja toisin toiminnan tilannekatsaukset. Mikäli yhteistyössä ilmenee ongelmia, pyritään sitä tiivistämään.

Tuomi on yritysjäsenenä tai yhtiö maksaa tuomilaisten jäsenyyksiä seuraavissa yhdistyksissä: Avaintyönantajat ry, Virkisty Vapaalla ry, FIBS ry, ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry, Tampereen Kauppakamari, Suomalaisen työn liitto, SAP Finnish User Group ry, Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys Logy ry ja Henkilöstöjohtoon ryhmä Henry ry.

Hallitus ja johtoryhmä

Tuomessa ylintä liiketoiminnallista päätösvaltaa käyttää yhtiökokouksen nimittämä hallitus. Hallituspaikkojen jako on sovittu Tuomen osakassopimuksessa. Vuonna 2023 Tampereen kaupungilla oli 3 hallituspaikkaa, Pirhalla 3, Oma Hämeellä 1 ja muilla osakkailla 1. Varsinainen yhtiökokous pidetään vähintään kerran vuodessa, jolloin tarkastellaan myös hallituksen kokoonpanoa. Näiden lisäksi Tuomen henkilöstö (pl. johtajat) äänestää keskuudestaan hallitukseen jäsenen, jonka toimikausi on kaksi vuotta. Lukuun ottamatta henkilöstöstä valittua henkilöä, hallituksen jäsenet eivät työskentele Tuomessa.

Tuomen toimitusjohtaja Vesa Haapamäki osallistuu hallituksen kokouksiin. Hallituksen sihteerinä toimii Tuomen lakiasiaintoimittaja Kirsikka Kivimäki. Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Hallituksen jäsenistä naisia on 33 %. Vuonna 2023 hallituksessa tapahtuneet jäsenmuutokset löytyvät Tuomen [toimintakertomuksesta](#).

Tuomen johtoryhmässä puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja. Johtoryhmä valmistelee hallitukselle päätettäväksi meneviä asioita, sekä käsittelee ja päättää yhtiön kannalta merkittävistä operatiivisista asioista. Johtoryhmä koostuu Tuomen johtajista sekä henkilöstön edustajasta. Henkilöstön edustaja valitaan kahden vuoden toimikaudelle henkilöstöäänestyksellä, jossa äänioikeutta ei ole esihenkilöillä. Johtoryhmä kokoontuu heinäkuuta lukuun ottamatta pääsääntöisesti kerran viikossa. Johtoryhmän jäsenistä 30 % on naisia.

Tuomen hallitus 2023

Jyrki Liljeroos	puheenjohtaja 2020 -	hallituksen jäsen 2018 -
Suvi Forss	varapuheenjohtaja 2023	hallituksen jäsen 2021 -
Tytti Artkoski		hallituksen jäsen 2023 -
Kimmo Laitinen		hallituksen jäsen 2020 -
Juha Liinavuori		hallituksen jäsen 2023 -
Vesa Mäkinen		hallituksen jäsen 2023 -
Riitta Ollilla		hallituksen jäsen 2023 -
Timo Toivonen		hallituksen jäsen 2017 -
Mika Malinen	henkilöstön valitsema jäsen, hallituksessa toista kautta vuodesta 2020 -	

Mahdollisten eturistiriitojen selvittämiseksi hallituksen ja johtoryhmän jäsenille tehdään lähipiiriselvitykset. Selvityksessä kartoitetaan muun muassa nykyinen työtehtävä ja nykyiset luottamustehtävät. Viimeisin lähipiiriselvitys tehtiin syksyllä 2023.

Hallituksen vuonna 2023 saamat palkiot olivat Tampereen kaupunkikonsernin mallin mukaiset: kokouspalkkio on jäsenelle 280 euroa ja puheenjohtajalle 420 euroa, vuosipalkkio jäsenelle 3 000 euroa ja puheenjohtajalle 6 000 euroa. Tuomen johtajien palkka koostuu kiin-

Tuomen johtoryhmä 2023

Vesa Haapamäki	toimitusjohtaja	Tuomessa 2019 -
Antti Vadén	asiakkuusjohtaja	Tuomessa 2016 -
Kimmo Siiranen	talousjohtaja	Tuomessa 2017 -
Minna Seppälä	hallintojohtaja	Tuomessa 2016 -
Katri Niittymies	tietohallintojohtaja	Tuomessa 2016 -
Tuure Marku	hankintajohtaja	Tuomessa 2022 -
Antti Sinervo	palvelujohtaja	Tuomessa 2016 -
Jussi Teronen	henkilöliikennejohtaja	Tuomessa 2020 -
Mika Kinnunen	kuljetuspalvelujohtaja	Tuomessa 2023 -
Annukka Siponkoski	henkilöstön edustajana johtoryhmässä vuodesta 2023 -	

teästä palkasta sekä henkilökohtaisesta vuosittaisesta tulospalkkiomallista, joka pohjautuu johtajan henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja niissä suoriutumiseen. Johtajien tavoitteet asettaa toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan vuosittavaroitteiden asetannasta vastaa

hallitus. Tulospalkkioiden maksamisen edellytyksenä on Tuomen riittävä taloudellinen tulos. Toimitusjohtajan irtisanomiskorvaus ja -aika poikkeavat muiden tuomilaisten ehdoista.

Eettiset käytännöt

Tuomen toiminta perustuu lakiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, sillä Tuomi on hankintalain mukainen julkisoikeudellinen laitos ja yhteishankintayksikkö. Lisäksi Tuomi on omistajiinsa nähden hankintalain mukainen sidosyksikkö. Osakeyhtiöitä ja julkisia hankintoja koskevien lakien lisäksi toteutetaan Tuomen asiakkaan järjestämisvastuulla olevia lakisääteisiä palveluja, joissa noudatetaan erityissäädöksiä, kuten henkilöliikenteen liiketoiminnan perustana olevia vammaispalvelulakia 675/2023 ja sosiaalihuoltolakia 131/2014 sekä perusopetuslakia 628/1998. Hankinta- ja materiaali palveluissa palvelujen tuottami-

seen vaikuttavia säädöksiä ovat esimerkiksi laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006 sekä laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021. Tuomi haluaa vaikuttaa sitä koskevaan lainsäädäntöön, ja antaa tästä syystä lausuntoja lakiluonnoksista. Tuomi vaikutti esimerkiksi aktiivisesti yhdessä Kuntaliiton kanssa, jotta ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuslain päivityksessä vuonna 2023 huomioitiin myös Tuomen kaltainen toimija.

Tuomessa on käytössä sen hallituksen hyväksymä eettinen toimintaohje. Toimintaohjeen päivitys aloitettiin vuonna 2023, ja sen myötä eettinen ohjeistus jaetaan kahteen osaan: hankintasopimuksiin liitettäväksi Code of Conduct -asiakirjaksi sekä Tuomen sisäiseksi

eettiseksi toimintaohjeeksi. Eettisen toimintaohjeen läpikäynti lisätään vastaisuudessa viralliseksi osaksi esihenkilön toteuttamaa uuden henkilön perehdytystä, jonka suorittaminen kuitataan järjestelmään sekä perehdytettävän tulokkaan että esihenkilön

toimesta. Eettisistä toimintatavoista pidetään myös kohdennettuja sisäisiä koulutuksia.

Tuomessa on käytössä henkilöstölle ja sidosryhmille kohdennettu whistleblowing-kanava, joka on ulkoisilta verkkosivuilta löytyvä, epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittamiseen tarkoitettu kanava. Epäillyistä väärinkäytöksistä voi ilmoittaa anonyymisti, mikä suojaa ilmoittajaa mahdolliselta epätoivotuilta seurauksilta, kuten syrjinnältä. Väärinkäytösilmoitusten selvittämiseen on Tuomessa prosessi, josta päävastuu on hallintojohtajalla. Väärinkäytösilmoitus menee hallintojohtajalle, lakiasiainjohdajalle sekä laatu päällikölle, ja näiden lisäksi toimitusjohtaja pidetään tietoisena selvitysprosessin etenemisestä. Dokumentoitavan selvityskokonaisuuden vaiheet ovat selvityksen käynnistys, tutkiminen, toimenpiteet ja ilmoittaminen. Vuonna 2023 kanavan kautta ei tullut yhtään ilmoitusta.

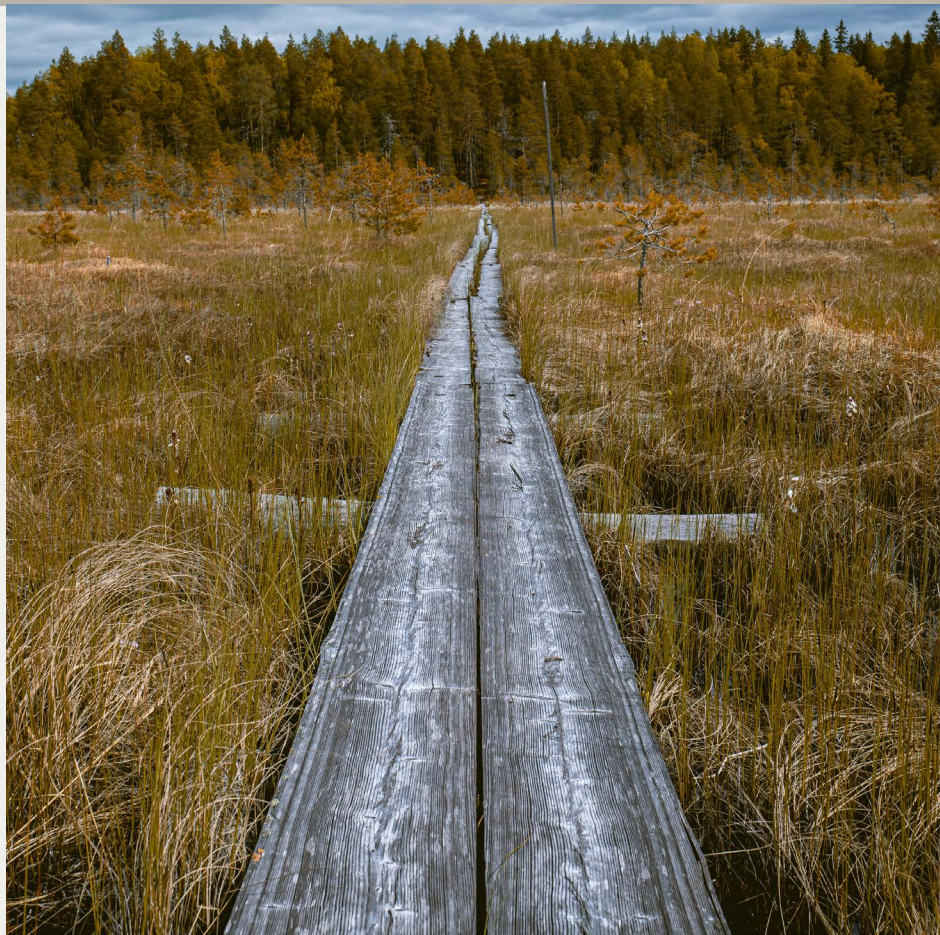
Tuomi ei tee lahjoituksia vaikuttaakseen poliittisesti. Tuomi puolestaan on poliittisen vaikutuksen kohteena, sen ollessa julkisten organisaatioiden määräysvallassa oleva, hankintalain mukainen sidosyksikkö. Toisin sanoen Tuomi toimii julkisomisteisten omistajiensa valvonnan ja johdon alaisena, ja esimerkiksi hallituksen jäsenet ovat poliittisten päättäjien nimeämiä. Etenkin Tuomen omistaja-asiakkaiden hallituksissa ja valtuustoissa toimivat poliittiset päättäjät ovatkin olennainen sidosryhmä Tuomelle.

Tuomessa suhtaudutaan vakavasti korruption ja lahjonnan estämiseen, etenkin yhtiön hankintayksikköaseman vuoksi. Eettisessä toimintaohjeessa on linjattu lahjojen vastaanottamisen ja antamisen hyvistä käytännöistä sekä osallistumisesta toimittajien järjestämiin tilaisuuksiin. Vuonna 2023 ei tullut ilmi yhtäkään korruptio- tai lahjontatapausta.

Tietosuoja

Tietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, Suomen lainsäädäntöä sekä hyvää tiedonkäsittelytapaa. Asetuksen vaatimukset otetaan Tuomessa huomioon henkilötietojen käsittelyssä, tietojärjestelmissä ja hankinnoissa. Henkilötietojen asianmukainen käsittely lisää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, sekä vahvistaa rekisteröityjen oikeuksia valvoa henkilötietojensa käsittelyä. Tietosuojatyötä kehittää Tuomessa eri toimintojen asiantuntijoista koostuva tietosuojatiimi, jonka työtä koordinoi sekä tietosuojavastaava, että asian parissa täysipäiväisesti työskentelevä tietosuoja-asiantuntija. Tiimi seuraa tietosuojasääntöjen noudattamista, tuo esiin kehitystarpeita ja edistää tietosuojan toteutumista. Tiimin tehtäviin kuuluu myös neuvonta ja koulutus, sekä yhteistyö valvontaviranomaisen kanssa.

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on tunnistettu yhdeksi strategiseksi kulmakiveksi Tuomen visioon. Sen edistäminen on kuitenkin ollut hajautunutta ja vastuualueittain eriytynyttä. Syksyllä 2023 ensimmäisen kerran tehty olennaisuusarviointi loi hyvän pohjan vastuullisuuteen liittyvien vaikutusten, sekä riskien ja mahdollisuuksien johtamisen kehittämislle. Kehitystyö aloitetaan vuoden 2024 aikana.

Tuomen johtamismallissa hallitus hyväksyy Tuomen pitkän aikajänteen vision ja siihen pohjautuvat Tuomen strategiset vuositavoitteet, sekä asettaa vuosittain tulospalkkiotavoitteet. Hallitus hyväksyy myös arvot, yhtiön yhteiset politiikat ja periaatteet, olennaisten aiheiden listauksen, riskilistauksen sekä vastuullisuusraportin. Johtoryhmä puolestaan vastaa edellä mainittujen asioiden valmistelusta. Olennaisuusarvioinnin osalta kokonaisvastuu on toimitusjohtajalla, joka pitää hallituksen tietoisena prosessin kuluista. Koska olennaisuusarviointi tehtiin ensimmäisen kerran syksyllä 2023, ei Tuomessa ole vielä vakiintunutta tapaa vastuullisuusvaikutusten kokonaisuuden tavoitteelliseen johtamiseen, eikä siten myöskään tapaa raportoida hallitukselle vastuullisuusvaikutusten

johtamisesta. Vuonna 2023 hallitus asetti yhdeksi koko Tuomea koskevaksi tulospalkkiotavoitteeksi vastuullisuusraportoinnin kehittämisen ja seurasi säännöllisesti asiaa. Tavoite saavutettiin ja tuloksena syntyi tämä Tuomen ensimmäinen vastuullisuusraportti.

Hallituksessa ja johtoryhmässä on vahvaa osaamista henkilöstöasioista ja hyvistä hallintotavoista. Hallituksen vastuullisuusosaamista pyritään kasvattamaan entisestään vuoden 2024 aikana. Johtoryhmän osaaaminen ympäristöasioiden osalta on vahvistunut vuoden 2023 aikana etenkin ilmastomuutokseen sekä resurssien käyttöön liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamistyöpajojen kautta. Työpajatyöskentelyä jatketaan vuonna 2024. Tuomeen perustettiin kesällä 2023 vastuullisuusryhmä, jonka tavoitteena oli tuottaa Tuomen ensimmäinen vastuullisuusraportti. Ryhmässä on mukana edustajia Tuomen liiketoimintalueilta sekä tukipalveluryhmistä. Toimitusjohtajan näkemys ja osaaaminen vastuullisuusasioiden suhteen on syventynyt entisestään tämän oltua mukana ryhmän työskentelyssä ja vastatessa ryhmän tavoitteen saavuttamisesta.

**Vastuullisuus on tunnistettu
yhdeksi strategiseksi kulma-
kiveksi Tuomen visioon.**

Kriittisiin huolenaiheisiin liittyvä tiedon kerääminen ja viestiminen tapahtuu Tuomessa monella tavalla ja tasolla; palautetta kerätään säännöllisesti niin henkilöstöltä kuin asiakkailtakin. Vuosittain henkilöstölle tehtävät kyselyt ovat työn mielekkyyttä sekä johtamisen tilaa kartoittavat kyselyt. Palveluitain kohdennettu asiakastytyväisyyskysely toteutetaan myös säännöllisesti joka vuosi. Kyselyiden vastauksista koostaan yhteenvedot, jotka käsitellään Tuomen johtoryhmässä ja hallituksessa. Vastausten perusteella koostettujen toimenpiteiden toteutumista seurataan johtoryhmässä.

Myös johtoryhmän henkilöstöedustajan tehtävään kuuluu tuoda henkilöstön kuulumisia ja huolenaiheita johtoryhmään, josta tarvittaessa toimitusjohtaja nostaa asioita omaan katsaukseensa hallitukselle. Yhtenä osana kuukausikatsausta hallitus seu-

**Kriittisiin
huolenaiheisiin
liittyvä tiedon
kerääminen ja
viestiminen tapahtuu
Tuomessa monella
tavalla ja tasolla;
palautetta kerätään
säännöllisesti niin
henkilöstöltä kuin
asiakkailtakin.**

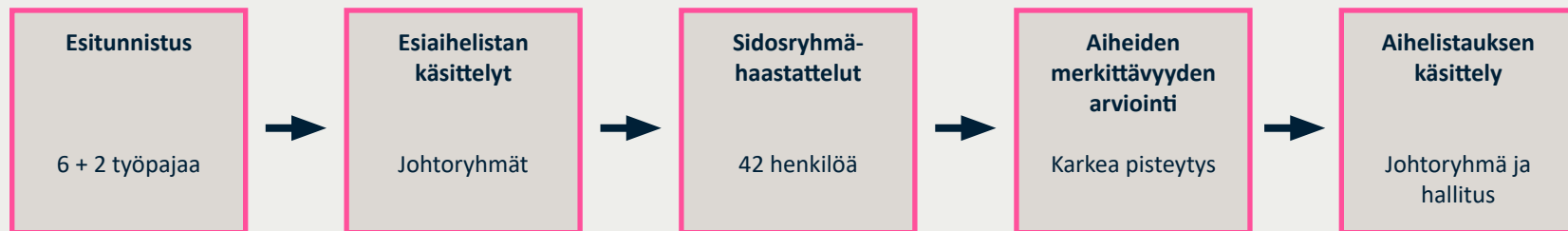
raa niin työtaturmien määriä kuin asiakkaiden kirjaamia, Tuomen materiaalipalveluihin kohdistettuja potilasturvallisuusilmoituksia. Seuranan piiriin tullaan jatkossa ottamaan myös Tuomen muut liiketoiminta-

alueet. Käytössä myös väärinkäytösten ilmoituskanava, josta on kerrottu enemmän kohdassa [eettiset käytännöt \(whistleblowing-kanava\)](#).

Olennaiset aiheet

Olennaisten aiheiden tunnistamisen prosessi toteutettiin ensimmäistä kertaa Tuomessa syksyllä 2023. Tuomen vastuullisuuspäällikön koordinoiman prosessin vaiheet olivat aiheiden esitunnistus, esiaihelistauksen käsittely, sidosryhmähaastattelut, aiheiden merkittävyyden arviointi sekä aihelistauksen hyväksyntäkäsittely.

**Sidosryhmähaastattelut
kohdennettiin
liiketoiminta-alueittain
merkittävimpiin
sidosryhmiin ja
haastateltavana oli
yhteensä 42 henkilöä.**

Vastuullisuusvaikutusten esitunnistusta varten järjestettiin kuusi työpajaa, joissa listattiin Suomen oman toiminnan aiheuttamia vaikutuksia, sekä arvoketjussa ennen ja jälkeen Suomen tapahtuvia mahdollisia ekologisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Vastuullisuusryhmä valitsi aiheen perusteella työpajaan kutsuttavat suomalaiset; osallistujien määrä työpajoittain vaihteli

6–12 henkilön välillä. Pajatyöskentelyn jälkeen prosessin koordinaattori ryhmitteli alustavan aihelistauksen, joka hyväksyttiin vastuullisuusryhmässä, liiketoiminta-alueiden johtoryhmissä sekä Suomen johtoryhmässä. Alustavan aihelistauksen perusteella muodostettiin sidosryhmien haastattelu-materiaalit. Sidosryhmähaastattelut kohdennettiin liiketoiminta-alueittain merkittävimpiin sidosryhmiin ja haastateltavana oli yhteensä 42 henkilöä. Henkilöliikennepalvelujen osalta haastateltiin kuljetuspalvelutuottajia ja kuljettajia sekä kuljetettavien asiakkaiden edustajia. Hankinta- ja materiaalityö- palvelujen osalta haastateltiin sopimus-toimittajien sekä tarvikkeiden ja/tai palvelujen käyttäjien edustajia, kuljetuspalveluissa puolestaan kuljetuspal-velutuottajan edustajaa. Näiden lisäksi jokaiselta osa-alueelta haastateltiin myös asiakasorganisaatioiden edusta-jia, jotka osallistuvat palvelun ohjauk-

seen. Sidosryhmähaastatteluiden jäl-keen aiheiden merkittävyys arvioitiin vaikutuksen kriittisyyden, laajuuden, korjattavuuden, sekä sen perusteella, onko vaikutus sidosryhmien mielestä tärkeä. Priorisointiin käytettiin karkeaa pisteytystä, jossa kriittisyydestä annettiin kaksi pistettä ja muista tekijöistä yksi. Kaikki yli kaksi pistettä saaneet aiheet nostettiin oleellisiksi.

**Vastuullisuusseikkoihin
liittyvien riskien ja
mahdollisuuksien
tunnistamisessa
päätettiin keskittyä
ilmastonmuutoksensekä
resurssien saatavuuden
ja kiertotalouden
teemoihin.**

Vastuullisuusseikkoihin liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa päätettiin keskittyä ilmastonmuutoksen sekä resurssien saatavuuden ja kiertotalouden teemoihin. Muiden teemojen osalta työtä jatketaan vuoden 2024 aikana. Tunnistamista tehtiin työpajoissa, joihin osallistui muun muassa Suomen johto sekä laatu- ja ympäristöjohtajat. Työpajatyöskentelyn pohjalta listattujen riskien ja mahdollisuuksien merkittävyys arvioitiin todennäköisyyden ja vaikutuksen karkealla arvioinnilla. Kaikki riskit ja mahdollisuudet, joissa samanaikaisesti sekä todennäköisyys että vaikutus arvioitiin suureksi tai kohtalaiseksi, nousivat oleellisiksi aiheiksi.

Olennaisuusarvioinnin tulokset käsiteltiin ensin johtoryhmässä, jonka jälkeen hallitus käsitteli ja hyväksyi ne. Tuloksia ei testattu ulkopuolisella asiantuntijalla. Hyväksynnän jälkeen vaikutukset ryhmiteltiin seuraaviin teemoihin:

Tuomen olennaisimmat vastuullisuusvaikutukset

Vastuulliset hankinnat

Valmistamisen energiankulutus, resurssien käyttö
ja työntekijöiden työolosuhteet

Terveet markkinat ja reilu kilpailu

Hyvinvoiva henkilöstö

Terveys

Turvallisuus

Kestävä kuluttaminen

Tuotteiden ja palvelujen saatavuus ja turvallisuus

Oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen

Käytön jälkeinen kiertotalous ja jätteet

Tuomen olennaisimmat vastuullisuusriskit ja -mahdollisuudet

Riskinä ilmastotyössä toimintaympäristön odotukset ja kustannusten nousuun sitoutuminen eivät kohtaa

Riskinä Tuomi ei pysty riittävään ilmastotyöhön

Riskinä kertakäyttöisten pakkausmateriaalien käyttöä rajoitetaan

Riskinä raaka-aineiden hinnat nousevat

Riskinä tuotteiden kiertotalous lisää logistiikkaa ja siten päästöjä

Mahdollisuutena kuljetusten yhdistelyn aste nousee

Ilmasto

Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen muutokseen ovat kaikille yrityksille tärkeitä asioita – niin myös Tuomelle. Ilmastopäästöjä on laskettu GHG-protokollan mukaisesti Suomessa jo useamman vuoden ajan, ja laskentaa on vuosittain pyritty laajentamaan. Ilmastopäästöjen vähentäminen etenkin arvoketjussa on merkittävä asia. Yhdeksi Tuomen olennaiseksi aiheeksi nousikin energiankulutus tavaroiden valmistuksessa ja palvelujen tuottamisessa.

Vuoden 2022 lopussa asetettiin ensimmäiset vuoteen 2025 ulottuvat tavoitteet, joilla Tuomi pyrkii kohti pienempää hiilijalanjälkeä. Tavoitteet liittyvät toiminnalliseen hiilineutraalisuuteen, sekä hiilineutraalimpaan kuljetukseen ja hankintoihin. Vertailuvuotena tavoitteissa on vuosi 2022. Näiden lisäksi koko henkilöstöä koskevana tavoitteena on päästä yksin autolla fossiilisella polttoaineella kuljettujen työmatkakilometrien osuudessa alle 35 %.

Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen muutokseen ovat kaikille yrityksille tärkeitä asioita – niin myös Tuomelle.

Ensimmäiset askeleet kohti pienempiä ilmastopäästöjä

Kuljetuspalvelujen vähäpäästöisillä ajoneuvoilla ajettujen kilometrien osuus saatiin jo lähes kaksinkertaistettua, joten kuljetusten osalta pohditaan seuraavaa tavoitetasoa.

Vuonna 2023 toiminallisen hiilineutraalisuuden osalta päästöt pienenivät ainoastaan Lahdesjärven kiinteistön kaukolämmön päästökertoimen pienentymisen ansiosta, muuten päästöt kasvoivat fossiilisten polttoaineiden, sähkön ja lämmön lisääntyneen käytön myötä. Hiilineutraalimpaa kuljetusta -osion osalta edettiin hyvin, henkilöliikennepalvelujen päästessä 167 g CO₂-ekv/km, eli 9 g/km vähemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilökuljetusten toimenpiteistä on kerrottu myöhemmin lisää. Kuljetuspalvelujen vähäpäästöisillä ajoneuvoilla ajettujen kilometrien osuus saatiin jo lähes kaksinkertaistettua, joten kuljetusten osalta pohditaan seuraavaa tavoitetasoa. Hiilineutraalimpaan hankintaan liittyvien tavoitteiden osalta saatiin selvitettyä SBTi:hin sitoutuneiden tai jo siihen hyväksyttyjen TOP50-toimittajien määrä, joka oli 18 toimittajaa - muita toimenpiteitä ei ole vielä tehty.

TOP50-tuotteiden hiilijalanjäljen laskennan osalta selvitettiin toimittajien tekemien laskelmien määrää ja koska toimittajat ovat lähinnä kokeilleet elinkaari-laskentaa, on tavoitteen saavuttamiseksi Tuomen tehtävä laskelmat käyttäen sekundääristä dataa. Laskenta tehdään vuonna 2024 osana päästölaskentaa. Kestävien työmatkojen edellytyksiä edistettiin esimerkiksi rakentamalla Lahdesjärven varastolaajennuksen yhteydessä lämmin pyöräsuoja sekä henkilöstölle maksettomia sähköautojen latauspisteitä. Vuonna 2023 kestävien työmatkojen osalta yksin fossiilisella polttoaineella autolla kuljettujen kilometrien osuus oli 43 %.

Tuomi ei käytä kompensatiota ilmastopäästöjensä hallintaan. Seuraavassa on esitetty Tuomen energiankulutuksen ja ilmastopäästöjen tunnuslukuja vuodelta 2023.

ENERGIANKULUTUS JA -TUOTTO 2023

OMIEN AJONEUVOJEN
POLTTOAINEEN KULUTUS

15

TUHATTA LITRAA

LAHDESJÄRVEN KIINTEISTÖN
SÄHKÖNKULUTUS

598

MWH (FOSSIILIVAPAATA SÄHKÖÄ)

LAHDESJÄRVEN KIINTEISTÖN
KAUKOLÄMMÖN KULUTUS

829

MWH

LAHDESJÄRVEN KIINTEISTÖN
AURINKOPANEELIEN TUOTTO

21,5

MWH

Päästöt 2023

Tuomen GHG-laskennan perusvuotena tulee olemaan vuosi 2024, jonka aikana kerätään scope 3:n laskentaa varten laajemmin tietoa. Aikaisemmin laskennassa on huomioitu asiat, joista tiedon-saanti on ollut yksinkertaisempaa. Päästökertoimien lähteet on kerrottu raportin lopussa.

Tuomen suorat scope 1 -ilmastopäästöt olivat 41 tonnia CO₂ -ekv. vuodessa. Päästöt koostuvat omien ajoneuvojen polttoainekulutuksesta.

Epäsuorat energiankulutukseen liittyvät scope 2 -ilmastopäästöt olivat 120 tonnia CO₂ -ekv. vuodessa. Päästöt koostuvat Suomen Lahdesjärven pääkonttorin sähkön- ja lämmönkulutuksesta sekä muiden Suomen vuokra-

tilojen lämmönkulutuksesta. Suomen sähkön ja lämmönkulutukseen vaikutti elokuussa 2023 käyttöön otettu Lahdesjärven varaston laajennusosa, jonka myötä lämmin varastotila kasvoi 3 500 m². Samalla käyttöön otettiin neljä uutta varastoautomaattia.

Tuomen muita epäsuoria scope 3 -päästöjä ei ole kokonaisuudessaan vielä laskettu. Scope 3:n osalta laskennassa on huomioitu polttoaineisiin sekä energiaan liittyvät epäsuorat päästöt, jätteiden käsittely Lahdesjärvellä ja Hämeenlinnan varastolla, autolla tehdyt työasiointimatkat, työntekijöiden työmatkat, sekä henkilöliikennepalvelujen ja kuljetuspalvelujen ostamat kuljetukset. Päästöt olivat vajaat 3 000 tonnia CO₂ -ekv.

OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖT
(SCOPE 1 JA 2)

161

TONNIA CO₂e

HENKILÖKULJETUKSET

167

GRAMMAA CO₂e / KM

PÄÄSTÖINTENSITEETTI
(SIS. SCOPE 1 JA 2)

0,9

TONNIA CO₂e /
MILJ. EUROA LIIKEVAIHTOA

HENKILÖKULJETUSTEN
YHDISTELyllÄ SÄÄSTYI

59

TONNIA CO₂e

GHG-päästöintensiteetin nimittäjänä Suomessa on liikevaihto. Suomen päästöintensiteetti oli 0,9 tonnia CO₂ -ekv./ miljoona euroa (sis. scope 1&2) ja 17,7 tonnia CO₂ -ekv./ miljoona euroa (sis. kaikki scopet).

Kuljetukset

Yhtenä Tuomen kuljetusten ilmasto-
päästöjä ohjaavana tekijänä on laki ajo-
neuvo- ja liikennepalveluhankintojen
ympäristö- ja energiatehokkuusvaati-
muksista 740/2021. Lain mukaan Tuo-
men on julkisena hankintayksikkönä
saavutettava ajoneuvo- ja liikennepal-
veluhankinnoissa tietty tavoite. Tavoit-
teena on, että ensimmäisellä, vuoden
2025 loppuun kestäväällä hankintakau-
della laissa määritellyissä kuljetuspal-
velujen ja ajoneuvojen hankinnoissa
kalustomäärästä 38,5 % on oltava vä-
häpäästöistä.

Tuomella ei ole omia ajoneuvoja hen-
kilökuljetuksiin. Vuonna 2023 henkilö-
liikennepalvelujen kuljetuksissa ajettiin

**Nollapäästöisellä
kalustolla ajettiin
5,0 % kaikista
henkilöliikennepalvelujen
ajetuista kilometreistä ja
palveluliikenteessä
siirryttiin kesällä 2023
uusiutuvan dieselin
käyttöön.**

13,38 miljoonaa kilometriä ja ilmasto-
päästöt olivat keskimäärin 167 g CO₂-
ekv. / km. Kuljetusten yhdistelyllä sääs-
tettiin 425 775 kilometriä, joka tarkoitti
CO₂-päästöissä 59 350 kg säästöä. Nol-

lapäästöisellä kalustolla ajettiin 5,0 %
kaikista henkilöliikennepalvelujen aje-
tuista kilometreistä ja palveluliiken-
teessä siirryttiin kesällä 2023 uusiutu-
van dieselin käyttöön.

Ilmastopäästötavoitteen saavutta-
miseksi henkilöliikennepalvelujen
johtoryhmä hyväksyi toimenpide-
suunnitelman kesäkuussa 2023. Toi-
menpidesuunnitelman laatimiseksi
tunnistettiin ensin laajasti keinoja kul-
jetusten päästöjen vähentämiseksi.
Keinojen tunnistamiseksi ja toimen-
piteiden tehokkuuden arvioimisek-
si haastateltiin Tieliikenteen Tietokes-
kuksen liikenteen erityisasiantuntijaa.
Tämän lisäksi omistaja-asiakkaiden
näkemyksiä kartoitettiin keskusteluil-
la Pirhan asiantuntijoiden kanssa. Pal-
veluntuottajien näkemyksiä kerättiin
verkkokyselyllä sekä järjestämällä säh-
köautoilijoille keskustelutilaisuus. Si-
dosryhmäkeskusteluista nousi esiin

muun muassa sähköautojen rajalliseen
toimintamatkaan ja latausasemaver-
kostoon liittyvät rajoitteet.

Henkilökuljetusten päästöjen vähen-
tämiskeinot ovat monenlaisia, kuten
vähäpäästöisen kaluston lisääminen,
reittien optimaalinen suunnittelu, kul-
jetusten yhdistely ja matkustajien kul-
kemistarpeeseen vaikuttaminen.

**Sidosryhmäkeskusteluista
nousi esiin muun muassa
sähköautojen rajalliseen
toimintamatkaan ja
latausasemaverkostoon
liittyvät rajoitteet.**

Vastuulliset hankinnat

Tuomen hankintasopimukset voidaan jakaa Tuomen omiin hankintoihin ja yhteisiin hankintoihin. Yhteiset hankinnat pitävät sisällään Tuomen tunnistamat yhteishankinnat, sekä Pirhan, Oma Hämeen ja Hyvä EP:n hyvinvointialueiden muodostaman yhteistoiminta-alueen yhteishankinnat (myöhemmin yta-hankinnat). Vastuullisuuden näkökulmasta oleellista on erityisesti viimeksi mainittujen hankintakokonaisuuksien vastuullisuus, sillä pelkästään Tuomen omaan käyttöön tekemien hankintojen volyymi on pieni. Tässä ei myöskään huomioida yksittäisten asiakkaiden omia hankintoja, joissa Tuomen henkilöt toimivat hankinnan asiantuntijoina. Yhteis- ja yta-hankinnoissa Tuomi kilpailuttaa tavaroita tai palveluja asiakkaidensa käyttöön. Hankinnat kattavat laajasti erilaisia asiakkaiden tarpeita kuten elintarvikkeita, polttoaineita, erilaisia hoitotarvikkeita sekä sosiaali- ja terveystalv palveluja. Vuonna 2023 tällaisia kilpailutuksia (ei sisällä DPS:n perustamista eikä puitejärjestelyjen minikilpailutuksia) tehtiin yhteensä 46, arvioidulta vuosiarvotetaan noin 52,5 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan voimassa olevien yhteis- ja yta-hankintojen vuosiarvo on noin 150 miljoonaa euroa, joista palvelujen osuus on noin 50 miljoonaa euroa.

Hankinnat kattavat laajasti erilaisia asiakkaiden tarpeita kuten elintarvikkeita, polttoaineita, erilaisia hoitotarvikkeita sekä sosiaali- ja terveystalv palveluja.

Tuomen olennaisuusarvioinnissa tunnistettiin useampi olennainen vastuullisuusvaikutus liittyen yhteis- ja yta-hankintojen sopimustuotteiden ja -palvelujen tuottamiseen. Olennaisimmat vaikutukset liittyivät ekologisen vastuullisuuden näkökulmasta energiankulutukseen ja resurssien käyttöön, ja sosiaalisen vastuullisuuden näkökulmasta työntekijöiden työolosuhteisiin. Näiden lisäksi vastuullisiin hankintoihin liittyen olennaiseksi sosiaalisesti vaikutukseksi nousivat markkinoiden terveenä pitäminen sekä reilu kilpailu.

Tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen liittyvät vastuullisuusvaikutukset syntyvät liiketoimintasuhdeiden kautta, ja yhteistyön perustana ovat sopimukset. Yhteis- ja yta-hankintojen hankintasopimuksista vastaavat Tuomen hankintapalvelut, mutta tuotteiden osalta merkittävä toimijana voidaan pitää Tuomen materiaali palveluja, jotka hyödyntävät sopimuksia tarviketoimituksissaan.

Hankintoja toteutetaan hankintastrategioiden mukaisesti: yhteis- ja yta-hankintoja ohjaavia ovat niin Tuomen oma hankintastrategia kuin yhteistoiminta-alueen sekä suurimpien asiakkaiden hankintastrategiat. Strategioihin ei ole kirjattu varsinaisia konkreettisia tavoitteita. Tuomessa ei ole politiikkoja tai itse asetettuja konkreettisia tavoitteita hankintojen vastuullisuuden osalta. Vastuullisuusnäkökulmia ja näihin liittyviä vaatimuksia pohditaan hankinnoissa pääsääntöisesti tapauskohtaisesti; harkinta tehdään hankintakohtaisesti itsenäisesti toimivassa kilpailutusryhmässä. Ryhmä koostuu Tuomen hankinnan ammattilaisista, sekä sopimusta käyttävien asiakkaiden edustajista. Vaikka yhteisiä linjauksia ei ole, on Tuomessa asiantuntija- ja ryhmäkohtaisia käytäntöjä.

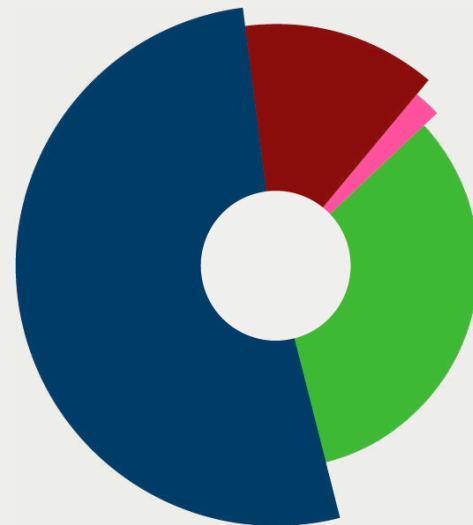
Hankintavaatimusten asettamiseen vaikuttavat toimittajien kanssa käytävät markkinavuoropuhelut, tietopyynnöt sekä markkinakartoitukset, joiden avulla saadaan tietoa alan vastuullisuuden kehitymisestä.

Ohjausmekanismina negatiivisten vastuullisuusvaikutuksen vähentämisessä toimivat markkinavuoropuhelut, tarjouspyyntöjen ehdot, vertailuperusteet sekä sopimusehdot. Hankintavaatimusten asettamiseen vaikuttavat toimittajien kanssa käytävät markkinavuoropuhelut, tietopyynnöt sekä markkinakartoitukset, joiden avulla saadaan tietoa alan vastuullisuuden kehitymisestä. Kerätty tieto otetaan huomioon tarjouspyyntöön ja sopimukseen kirjattavissa kriteereissä.

Ekologisten ja sosiaalisten vastuullisuuskriteerien huomioimista hankinnoissa seurataan määrällisesti vuosiraportoinnin kautta. Raportti käydään läpi merkittävimpien asiakkaiden kanssa. Vuonna 2023 Tuomen yhteis- ja yta-hankinnoista tarjouspyynnön liitteenä olevan eettisen toimintaohjeen lisäksi 22 hankinnan tarjouspyynnössä vastuullisuus huomioitiin erityisesti joko ehdottomana vaatimuksena ja/tai vertailuperusteena.

Ympäristövaatimukset liittyivät muun muassa toimittajien ja tuotantolaitosten ympäristöjärjestelmiin, pakkausmateriaaleihin, tuotteiden haitallisiin aineisiin sekä ajoneuvojen päästöihin. Sosiaaliset vaatimukset puolestaan linkittyivät toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteiden varmistamiseen.

Vuoden 2024 strategisena toimenpiteenä kartoitetaan Tuomen arvoketjujen ekologista ja sosiaalista vastuullisuutta – tämän myötä myös vastuullisten hankintojen teema etenee. Kartoituksen tavoitteena on luoda yleiskuvaus nykytilanteesta ja auttaa tunnistamaan oleelliset kehityskohteet. Kartoituksesta vastaa Tuomen materiaalipalvelujen palvelujohtaja.

- Lakisääteiset kriteerit 52 %
- Ympäristö- ja sosiaaliset kriteerit 13 %
- Sosiaaliset kriteerit 2 %
- Ympäristökriteerit 33 %

Valmistamisen ja tuottamisen energiankulutus

Vuonna 2023 saatiin valikoimaan ilmastopäästöiltään 23 % pienempi tehdaspuhdas käsine, jonka reseptiikka on sama kuin edeltäjänsä, mutta valmistusmaa on lähempänä ja tuotannossa käytetään uusiutuvaa energiaa.

Volyyimiltään suurten yhteis- ja yta-hankintasopimusten tuotteiden valmistaminen ja palvelujen tuottaminen kuluttaa merkittävästi energiaa, joka puolestaan aiheuttaa globaalisti vaikuttavia ilmastopäästöjä. Vaikutuksen pienentämisessä oleellista onkin energiankulutuksen vähentäminen sekä kulutetun energian tuotantotapa.

Erityisesti kuljetuspalveluhankinnoissa ja ajoneuvojen hankinnoissa keskitetään ajoneuvojen päästöihin ja siten myös energiankulutukseen; pyrkimyksenä on täyttää ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksen lakivelvoitteet ([kts. kohdasta Ilmasto](#)). Lakivelvoitteen toteutumisen seuraamista varten on rakennettu prosessi, ja päävastuu seurannasta on sopimuskokonaisuudesta vastaavalla hankintavastaavalla. Tilannetta seurataan ja käsitellään kaksi kertaa vuodessa myös Tuomen johtoryhmässä. Lain vaatimuksista on koot-

tu tietopaketti, jonka avulla viestitään vuoden 2024 aikana asiakkaille myös heitä koskevista lakivaatimuksista.

Tuomessa ei ole vielä systemaattisesti pyritty tuotteiden valmistuksen osalta pienempään energiankulutukseen tai uusiutuvan energian käyttöön. Ensimmäisiä askelia on otettu muun muassa kartoittamalla merkittävimpien toimittajien ilmastotavoitteiden tilannetta ([kts. kohta Ilmasto](#)) ja tekemällä yksittäisiä hankintoja, joissa toimittajaa on pyydetty tarjoamaan ekologisempaa vaihtoehtoa. Tämän myötä vuonna 2023 saatiin valikoimaan ilmastopäästöiltään 23 % pienempi tehdaspuhdas käsine, jonka reseptiikka on sama kuin edeltäjänsä, mutta valmistusmaa on lähempänä ja tuotannossa käytetään uusiutuvaa energiaa.

Tuotteiden valmistamisen resurssien käyttö

Tuomen kautta kulkevien tavaroiden ja laitteiden valmistusprosessi kuluttaa raaka-aineita ja erilaisia materiaaleja. Vaikutuksen pienentämiseksi oleellista on suunta kohti kiertotaloutta, joka edellyttää resurssien kestäväää käyttöä kuten resurssitehokkuutta, resurssien ehtymisen ehkäisemistä sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää hankintaa ja käyttöä. Tarvikkeiden toimitusketjut ja siten myös resurssien käytön vaikutukset ovat globaalit.

Tuomen kautta kulkevan tavaravirran myynnistä yli 85 % on hoitotarvikkeita, joiden hankinnoissa pyritään vähentämään pvc:tä sisältävien tuotteiden ja pakkausmateriaalien määrää. Lisäksi hankinnoissa edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä pakkauksissa, sekä pakkausmateriaalien helppoa kierrättämistä.

Tarvikkeiden toimitusketjut ja siten myös resurssien käytön vaikutukset ovat globaalit.

Tuomi on myös mukana Green Deal -sopimuksessa, jossa pyritään hankintojen avulla vähentämään varhaiskasvatuksessa olevien lasten kemikaalialtistumista. Käytännössä merkittävimmille kemikaalialtistumista aiheuttaville tuoterhyhmille on rakennettu kriteeristöt, joita hankinnoissa käytetään. Tuotteiden valmistuksessa käytettävistä resursseista pyritään vuoden 2024 aikana saamaan tarkempaa kuvaa, kun toimittajilta kerätään tuotteiden paino- ja valmistusmaatietoja, sekä mahdollisuuksien mukaan myös tietoja tarvikkeiden pääraaka-aineista.

Valmistuksen työntekijöiden työolosuhteet

Hoitotarvikekilpailutuksissa tavoitteena on systemaattisesti seurata, miten toimittajat työskentelevät sosiaalisen vastuun parissa ja kehittävät toimintaansa.

Yhteis- ja yta-hankintojen sopimus-toimittajia on noin 500, ja toimitus-ketjut vaihtelevat lyhyistä paikallisista monivaiheisiin globaaleihin toimitus-ketjuihin. Tuomi vaikuttaa välillisesti hankintojen kautta tuotteiden valmis-tamiseen tarvittavien työntekijöiden työhön, joten vaikutukset ovat tätäkin kautta globaalit. Negatiivisen vaikutuk-sen pienentämiseksi on oleellista tun-nistaa työntekijöiden työolosuhteisiin liittyviä riskitekijöitä ja pyrkiä minimoi-maan tunnistettuja riskejä.

Hoitotarvikekilpailutuksissa tavoittee-na on systemaattisesti seurata, miten toimittajat työskentelevät sosiaalisen vastuun parissa ja kehittävät toimin-taansa. Riskimaista tulevan tuonnin seurantaan käytetään sosiaalisen vas-tuullisuuden kyselylomaketta ja/tai vaaditaan kolmannen osapuolen suo-rittaman tehdasauditoinnin raportti. Kilpailutuksessa pyydetään tarjottu-

jen tuotteiden valmistavien tehtaiden tiedot, joiden perusteella tarkistetaan, kuuluuko valmistusmaa työntekijöi-den työolosuhteiden osalta riskimaak-si. Mikäli kuuluu, vaaditaan toimitta-jalta sopimuskauden aluksi raportti kolmannen osapuolen suorittamas-ta tehdasauditoinnista, tai vastaavas-ti toimittajan tulee vähintään täyttää vastuullisuuden vähimmäisvelvoittei-den itsearviointikysely. Mikäli arvioin-nissa nousee esiin ongelmia, vaaditaan niiden korjaamisen suunnitelma ja pyy-detään todistamaan ongelmien korjaa-miseksi tehdyt toimenpiteet. Samaa käytäntöä on laajennettu jo elintarvi-kehankintoihin ja vuoden 2024 aikana käytäntöä laajennetaan entisestään.

Terveet markkinat ja reilu kilpailu

Julkisissa hankinnoissa noudatetaan hankintalakia, jonka tavoitteena on muun muassa turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita ja palveluja julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Laki ohjeistaa pyrkimään järjestämään kilpailutukset niin, että myös pienet ja keskiuuret yritykset sekä muut yhteisöt pystyvät osallistumaan. Laki edellyttää kohtelevaan tarjoajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi, sekä toimimaan avoimesti. Tuomi on yksi Suomen eniten julkisia hankintoja tekevästä organisaatioista, joten Tuomella on myös mahdollisuus vaikuttaa markkinoihin ja kilpailuun joko positiivisesti tai negatiivisesti. Tuomen yhteis- ja yta-hankintojen sopimustoimittajista suurin osa on kotimaisia, jolloin vaikutus kohdistuu etenkin kotimaan markkinoihin.

Tuomi on yksi Suomen eniten julkisia hankintoja tekevästä organisaatioista, joten Tuomella on myös mahdollisuus vaikuttaa markkinoihin ja kilpailuun joko positiivisesti tai negatiivisesti.

Oleellista markkinoiden terveenä pitämisessä on se, että kilpailutuksessa on useampia potentiaalisia tarjoajia. Reilussa kilpailussa asiaa taas tarkastellaan toimittajan näkökulmasta, ja tällöin tärkeää on tasapuolinen kohtelu. Molemmissa onnistuminen edellyttää, että kilpailutusprosessissa on käytettävissä riittävä markkinatuntemus; markkinatietoa kerätään toimitajilta tietopyynnöillä ja markkinavuoropuheluissa. Markkinatuntemuksen avulla laaditaan hankinnan vaatimukset sellaisiksi, että ne edistävät markkinoiden terveenä pysymistä sekä reilua kilpailua. Näiden lisäksi osana Tuomen kilpailutus- ja sopimushallintatyötä on myös pyrkimys tunnistaa ja ehkäistä harmaata taloutta.

Terveiden markkinoiden ja reilun kilpailun toteutusta tarkastellaan Tuomessa jokaisen kilpailutuksen lopussa. Kokonaisuuden toteutumista seurataan sekä hallituksessa että johtoryhmätasolla lähes kuukausittain. Toteumaa seurataan muun muassa sen perusteella, montako tarjousta on saatu per hankinta, montako toimittajaa on valittu ja paljonko valituista toimittajista on pk-yrityksiä. Lisäksi seurataan hankintaoikaisuvaatimuksia. Vuonna 2023 toimittajat tekivät yhteis- ja yta-hankinnoista Tuomelle hankintaoikaisuvaatimuksia 12 eri hankinnasta. Yksi näistä vietiin markkinaoikeuteen, kun taas hallinto- ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen oikaisuvaatimuksia ei kyseessä olevista hankinnoista tehty.

Yhteis- ja yta-hankintoja tehtiin vuoden 2023 aikana 46 ja näihin tarjouksia saatiin yhteensä 546 - keskiarvona laskettuna siis noin 12 tarjousta per hankinta. Sopimuskumppaneiksi hankintoihin tuli 357 toimittajaa, joista 282 oli pk-yrityksiä. Hankinnoista kahteen saatiin vain yksi tarjous, joten näiden hankintojen kohdalla kilpailu ei toteutunut toivotulla tavalla.

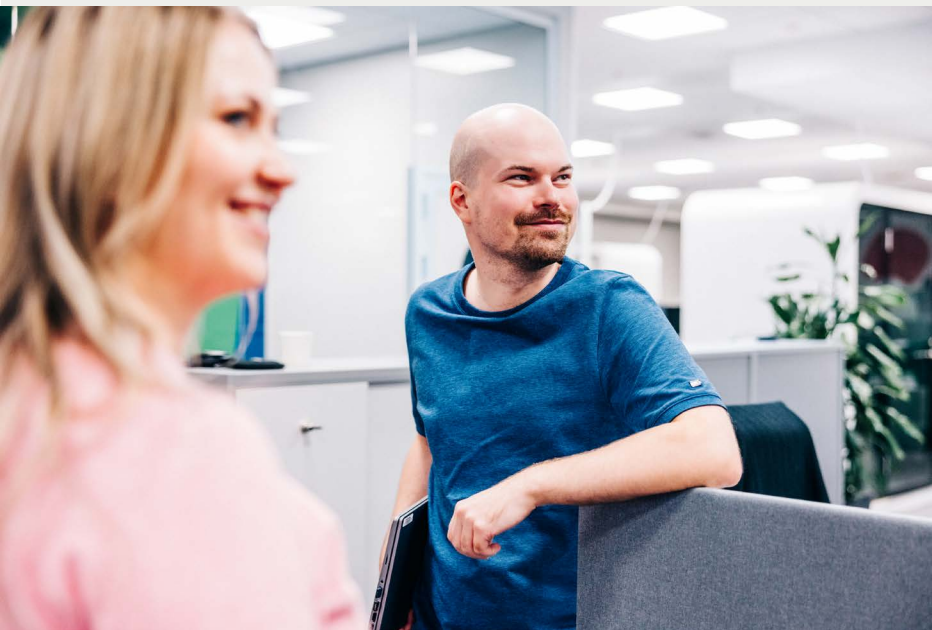
Tuomen yhteis- ja yta-hankintojen sopimustoimittajista suurin osa on kotimaisia, jolloin vaikutus kohdistuu etenkin kotimaan markkinoihin.

Markkinatuntemuksen avulla laaditaan hankinnan vaatimukset sellaisiksi, että ne edistävät markkinoiden terveenä pysymistä sekä reilua kilpailua. Näiden lisäksi osana Tuomen kilpailutus- ja sopimushallintatyötä on myös pyrkimys tunnistaa ja ehkäistä harmaata taloutta.

Hyvinvoiva henkilöstö

Tuomen arvot ja niistä johdetut johtamisen periaatteet toimivat henkilöstön hyvinvoinnin perustana. Tuomen visiossa yhdeksi strategiseksi kulmakiveksi on nostettu henkilöstön hyvinvointiin vahvasti vaikuttavina asioina motivoiva työ ja vahva työyhteisö. Yhtenä ohjaavana politiikkana on Tuomen hallituksen hyväksymä henkilöstöpolitiikka vuodelta 2016. Politiikka tullaan uudistamaan vuoden 2024 aikana osana vastuullisuuspolitiikkojen pohdintaa. Tuomen henkilöstötyötä ohjaavat myös lakisääteiset työyhteisön kehittämissuunnitelma, sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

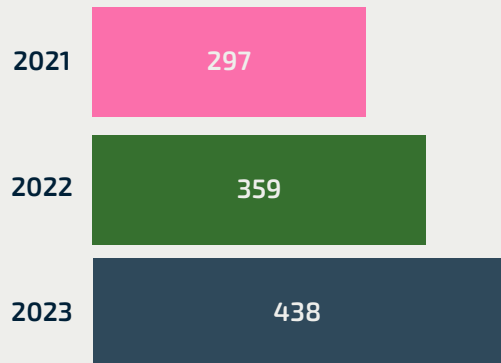
Henkilöstö

Tuomella työskentelee yhteensä yli 400 henkilöä erilaisissa töissä ja rooleissa, kuten logistikkoina, hankinta-asiantuntijoina ja kehityspäällikköinä. Vuokratyövoimaa käytetään pääsääntöisesti vain tilapäisissä tai hankalasti ennakoitavissa tarpeissa, kuten silloin kun työntekijä joudutaan korvaamaan äkillisesti tai kun tarvitaan lisätyövoimaa työkuorman tasaamiseen. Vuonna 2023 vuokratyövoiman osuus Tuomessa tehdyistä työtunneista oli 2,8 %.

Vuonna 2023 Tuomen henkilöstömäärästä (438 hlö ka.) 94 %:lla oli kokoaikainen ja 85 %:lla toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Henkilöstö jakautuu lähes tasan miesten ja naisten kesken. Tuomilaisten keski-ikä on 42,8 vuotta. Vuoden 2023 aikana henkilöstön kokonaisvaihtuvuus oli 15,5 %, tulovaihtuvuus 18,6 % ja lähtövaihtuvuus 12,4 %. Tuomen henkilöstöstä 40,9 % työskentelee suorittavan työn parissa, kuten logistikkona, ja 59,1 % työskentelee toimistotöissä. Jälkimmäiseen prosenttilukuun lukeutuvat muun muassa asiakaspalvelu-, assistentti-, asiantuntija- ja johtotehtävät. Esihenkilöitä Tuomessa on keskimäärin yksi 10,4 työntekijää kohden.

HENKILÖSTÖMÄÄRÄN KEHITYS (KA.)

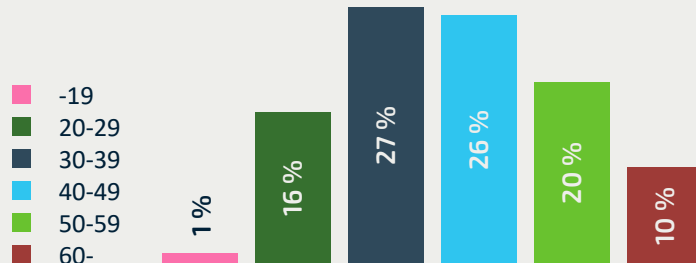
KESKI-IKÄ

42,8
VUOTTA

SUKUPUOLI

IKÄRYHMÄ

■ Mies 217 (50 %)
■ Nainen 221 (50 %)

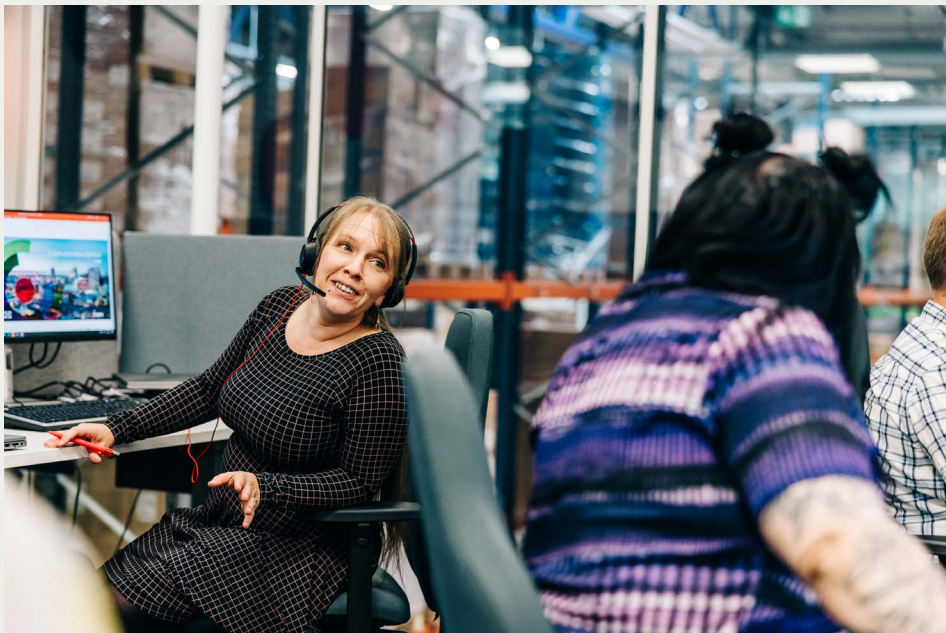
Tuomi on Avaintyönantajat ry:n jäsen. Tuomilaisten työtehtävät on jaettu Avaintes:n palkkaryhmiin, lukuun ottamatta kokonaispalkkaisissa tehtävissä olevia johtajia sekä joitain yksittäisiä asiantuntijoita, joiden työtehtävät eivät sovellu käytössä oleviin palkkaryhmiin. Palkkaryhmiin kuuluvien palkat määräytyvät Avaintes:n palkkaryhmätaulukoiden ja yhtiön arviointikriteeristön perusteella. Työehtosopimuksen mukaisesti on lisäksi mahdollista saada kokemuslisää sekä määräaikaista lisää.

Työehtosopimukseen kuuluu vuosittainen kokonaisarviointikeskustelu, ja sen tueksi Tuomessa on luotu kokonaisarvioinnin prosessi. Kokonaisarviointiin kuuluu tehtävän vaativuuden, ammattitaidon ja suorituksen arviointi. Esihenkilöiden ja alaisten välillä käytyjen kokonaisarviointikeskustelujen jälkeen Tuomen johto ja HR linjaavat mahdolliset palkankorotukset, huomioiden kokonaisuudessaan arviointikeskusteluista mahdollisesti nousseet palkankorotusehdotukset ja peilaten niitä Tuomen taloudelliseen tilanteeseen sekä budjettiin. Kokonaispalkkaisten palkkapäätöksistä ja mahdollisista korotusesityksistä käydään keskustelut johdon ja HR:n kesken, ja niissä noudatetaan Tuomen yleistä linjaa palkkatasossa.

Tuomessa on käytössä koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä, josta päättää hallitus. Hallitus asettaa vuosittain tulospalkkiotavoitteet, jotka liittyvät toiminnan jatkuvaan parantamiseen tai vuosittain tunnistettaviin strategisiin kehityskohteisiin. Tulospalkkion maksamisen perusehtona on tilikaudella tehty riittävä taloudellinen tulos.

Tuomen vuotuinen kokonaiskorvaussuhde on 3,5:1. Vuotuinen kokonaiskorvaussuhde on laskettu jakamalla yrityksen toiseksi parhaita palkkaa saavan henkilön kokonaiskorvaus koko yrityksen mediaanikorvausmäärällä, jossa ei ole huomioidu vuokratyöntekijöi-

tä eikä toimitusjohtajaa. Vertailussa on käytetty johtajatehtävissä olevan henkilön palkkaa. Tarkemmat tiedot laskelmasta löytyy kohdasta [Raportin rajaus ja lisätiedot](#).

Terveys ja turvallisuus

Terveys ja turvallisuus ovat Tuomessa merkittäviä vastuullisuusseikkoja. Vuonna 2023 Tuomessa työskenteli keskimäärin 438 henkilöä ja tehtyjä työtunteja kertyi 788 711. Sairauspoisaoloja oli 6,1 %. Yhteensä 16 tapahtuneesta työtapaturmasta kaksi tapahtui työmatkalla. Ylitöiden määrä oli 1,4 %. Vuonna 2023 työterveyspalvelujen osot maksoivat 330 000 euroa. Pääsääntöisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän vastuullisuusvaikutuksen hallinnassa on kyse negatiivisen vaikutuksen pienentämisestä, mutta terveyden edistämistoimilla voidaan myös saada aikaan positiivisia sosiaalisia vastuullisuusvaikutuksia.

Tuomen työterveyden ja turvallisuuden johtamisjärjestelmä on rakennettu ensisijaisesti lakisääteisten vaatimusten varmistamiseksi ja lisäksi riskijoh-

tamisen sekä ISO 9001 -standardiin perustuen. Lakisääteiset vaatimukset tulevat useista eri säädöksistä, kuten työterveyshuoltolaista 1383/2001, työturvallisuuslaista 738/2002, yhteistoimintalaista 1333/2021 sekä laista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan yhteistoiminnasta 44/2006. Työterveyden ja turvallisuuden johtamisjärjestelmä kattaa kaikki Tuomen työsopimuksella olevat työntekijät. Työturvallisuusjärjestelmä kattaa myös vuokratyövoiman, mutta työterveyspalvelujen osalta he käyttävät oman työnantajansa palveluita. Johtamisjärjestelmästä vastuussa ovat Tuomen toimitusjohtaja sekä hallintojohtaja, ja sitä kehitetään yhteistyössä johdon, työsuojeluorganisaation sekä HR:n kanssa.

Työterveys- ja turvallisuusasiat perehdytetään aina työsuhteen alussa uudelle henkilölle vähintään esihenkilön tai tämän nimeämän henkilön toimesta. Lisäksi Tuomessa järjestetään neljä kertaa vuodessa uusille henkilöille yleisperehdytys, jossa työturvallisuusasiat ovat yhtenä kokonaisuutena. Työterveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tietoja on myös laajasti kaikkien tuomilaisten saatavilla Tuomen sisäisillä intrasivuilla, josta löytyvät myös suorat linkit ja ohjeet vaaratilanne-, työtapaturma- ja työpaikkahäirintäilmoituksen tekemiseen.

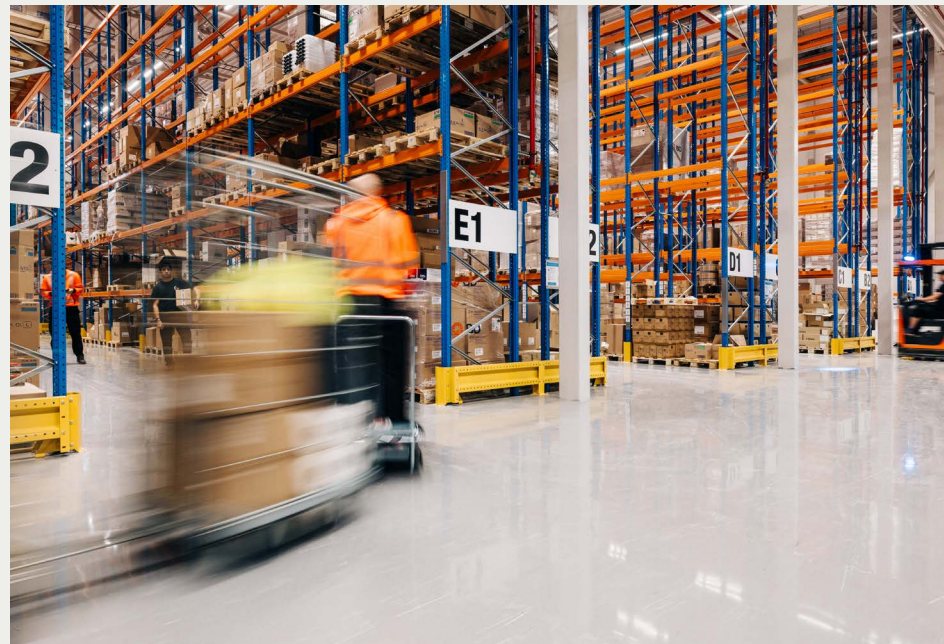
Tuomessa toimii virallinen yhteistoimintaryhmä, joka on samalla työsuojelutoimikunta sekä YT-lain mukaista työnantajan ja henkilöstön välistä vuoropuhelua edistävä työryhmä. Yhteistoimintaryhmään kuuluu viisi työnantajan ja viisi työntekijän edustajaa. Jäseniä ovat muun muassa työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutetut. Ryh-

mä kokoontuu neljä kertaa vuodessa käsittelemään työsuojelukatsauksen, jossa käydään läpi työtapaturmatilastoja ja turvallisuushavaintoja.

Erityisesti fyysistä, suorittavaa työtä tekevää henkilöstöä kehoitetaan Tuomessa jatkuvaan havainnointiin. Mikäli työturvallisuuteen liittyviä uhkia havaitaan, tulee niihin puuttua viipymättä. Jos ilmoituksen tekijään kohdistuvia kostotoimenpiteitä tai muita epätoivottuja seurauksia ilmenisi, puututtaisiin siihen Tuomessa kurinpitotoimilla.

Turvallisuuden johtamista kehitettiin vuonna 2023 ottamalla käyttöön työtapaturma- ja turvallisuushavaintojen tekemistä ja hallintaa sujuvoittava järjestelmä. Turvallisuushavaintoja käsitellään mm. liiketoiminta-alueilla pienryhmissä. Ryhmissä myös päätetään työtapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyvistä toimenpiteistä ja seurataan niiden toteutumista. Vuoden 2024 aikana

perustetaan liiketoimintojen yhteinen, turvallisuushavaintojen käsittelyyn keskittyvä pienryhmä, josta asioita raportoidaan entistä tiiviimmin johtoryhmälle.

Terveys

Työterveyden johtamista on Tuomessa tiivistetty työterveyshuollon palvelujen tuottajan yhteistyöpalaverien myötä. Työterveyshuollon kanssa laaditaan vuosittainen toimintasuunnitelma, jonka toteutumisen seurannasta vastaa hallintojohtaja sekä yhteistoimintaryhmä. Työterveyshuollon palvelujen laadun tuottoa sekä kustannuksia seurataan. Henkilöstön työkykytilannetta tarkastellaan esimerkiksi sairauspoissaolotilastojen seurannalla, sekä kuntoutusten ja varhaisen tuen mallien kautta.

Varhaisen tuen keskusteluja käytiin vuonna 2023 esihenkilöiden toimesta yhteensä 184 ja näiden seurantakeskusteluja 10. Työterveyshuollon lakisääteisten palvelujen, eli ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi Tuomessa on

kattavasti käytössä työnantajan vapaaehtoinen sairaanhoidon järjestäminen. Tuomi tekee työterveyshuollon kanssa yhteistyössä lakisääteiset työpaikkaselvitykset, joissa kartoitetaan fyysiset riskitekijät, sisältäen ergonomiset, psyykkiset, sosiaaliset, biologiset, kemialliset sekä tapaturmien riskitekijät.

Työterveys tekee selvityksestä raportin, jossa nostetaan esiin havainnot sekä mahdolliset puutteet, jonka jälkeen korjaavien toimenpiteiden vastuu ohjataan aiheen mukaan oikealle henkilölle.

Työpaikkaselvityksissä on mukana toiminnan edustuksen lisäksi työsuojelupäällikkö sekä työsuojeluvaltuutettu. Vuonna 2023 työpaikkaselvitys tehtiin Hämeenlinnan sisäiseen kuljetukseen.

**Työterveyshuollon
lakisääteisten palvelujen,
eli ehkäisevän
työterveyshuollon lisäksi
Tuomessa on kattavasti
käytössä työnantajan
vapaaehtoinen
sairaanhoidon
järjestäminen.**

Tuomi osti vuonna 2023 työterveyspalvelut Tampereen työntekijöille Pirteltä ja Kanta-Hämeen työntekijöille Terveystalolta. Työterveyshuollon toimipisteitä on useita, ja osa niistä sijaitsee Tuomen toimipisteiden lähellä, mikä sujuvoittaa asiointia. Lisäksi käytössä on etäpalvelut, kuten lääkäri- ja hoitaja-chat. Tuomen työntekijöillä on oikeus käydä työajalla työnantajan vaatimissa työterveystarkastuksissa sekä lääkärin vastaanotolla akuuteissa tarpeissa. Työterveyspalveluista kerrotaan uudelle henkilölle perehdytyksen yhteydessä, ja ajantasaisia tietoja palveluista ylläpidetään Tuomen sisäisessä viestintäkanavassa intrassa. Työterveyspalvelun laatua seurataan työterveyshuollon kanssa pidettävissä seurantapalaverissa sekä Tuomen yhteistoimintaryhmässä. Tuomen työterveyshuolto tulaa kilpailuttamaan lähivuosina.

Tuomessa on työterveyden lisäksi monenlaisia toimia, joilla pyritään edistämään työntekijöiden terveyttä. Vuonna 2023 Tuomesta tuli savuton työpaikka, minkä johdosta työajalla tupakointi ei enää ole sallittua. Muutoksessa tuomilaisia on tuettu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tupakasti irti -tuotteilla. Tuomessa on käytössä yhteistoimintaryhmässä hyväksytty päihdeohjelma.

**Henkilöstön
työkykytilannetta
tarkastellaan esimerkiksi
sairauspoissaolotilastojen
seurannalla, sekä
kuntoutusten ja varhaisen
tuen mallien kautta.**

Tuomi myös tarjoaa työntekijöilleen työssä tarvittavien rokotusten lisäksi myös suositeltavat rokotukset. Näiden lisäksi Tuomen henkilöstöetuutena on käytössä hyvinvointietuus, jota jokainen tuomilainen voi käyttää oman hyvinvointinsa edistämiseen, kuten hieroja- tai hammaslääkärikäynteihin. Saadakseen tietoa omasta hyvinvoinnistaan, tuomilaiset voivat halutessaan osallistua First Beat -mittaukseen.

Tuomessa järjestetään myös tiimien työhyvinvointipäiviä. Vuonna 2023 järjestettiin tuomilaisille yhteinen työhyvinvointiviikko, johon sisältyi terveyteen liittyviä luentoja ja lajikokeiluja. Tuomi on myös jäsenenä Virkisty Vapaalla ry:ssä, jonka kautta henkilöstö saa etuuksia erilaisiin liikuntaharrastuksiin sekä kulttuuritahtumiin. Jotta henkilöstöetuudet ovat tuomilaisten tarpeiden mukaisia, etuuksien käytöstä, vaikuttavuudesta ja toiveista kysytään vuosittain.

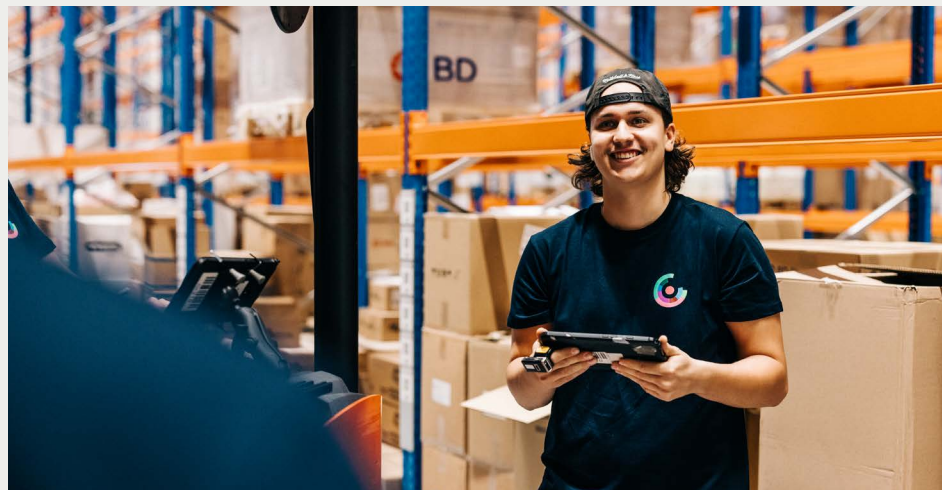
Työturvallisuus

Tuomen työsuojeluorganisaatioon kuuluu johdon nimeämä työsuojelupäällikkö ja vaaleilla valittu työsuojeluvaltuutettu, sekä varavaltuutetut. Valtuutettujen toimikausi on kaksi vuotta. Valtuutetuille varataan työehtosopimuksen mukainen työaika työturvallisuuden edistämiseksi, ja mahdollistetaan kouluttautuminen tehtävän hoitamiseksi.

Tuomessa tehdään sekä säännöllisesti, että erityisesti merkittävien muutosten yhteydessä työnvaarojen arviointia, mikä sisältää myös työtehtävään liittyvien riskien tunnistamisen. Työsuojelupäällikkö kutsuu koolle arvioinnin tekemään ryhmän, joka koostuu arvioinnin kohteena olevan toiminnon henkilöistä sekä työsuojeluhenkilöistä. Arvioin-

nin havainnot ja kehitystarpeet dokumentoidaan työturvallisuusilmoitusten hallinnointijärjestelmään. Samassa järjestelmässä seurataan myös kehitystoimenpiteiden edistymistä. Tehtäväkohtainen riskienarviointi toimii myös pohjatietona työterveyshuollon tekemälle työpaikkaselvitykselle. Työnvaarojen arviointi tehtiin vuonna 2023 Hämeenlinnan varastolle, Hämeenlinnan kuljetuksiin sekä ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ennen uuden varastotilan käyttöönottoa Lahdesjärvellä. Myös AVI teki Hämeenlinnan varastolle tarkastuksen keväällä 2023. Työnvaarojen arvioinnin kautta tunnistetuissa, korkeimmat riskit sisältävissä toiminnoissa tehdään säännöllisesti turvallisuuskävelyitä, joihin toiminnossa työskentelevä henkilöstö osallistuu.

Kävelyn aikana mahdolliset puutteet, kehitysehdotukset ja korjaavat toimenpiteet kirjataan tätä tarkoitusta varten luodulle lomakkeelle osallistujien toimesta. Vuonna 2023 kävelyjä toteutettiin kymmenkunta ja niitä koordinoi työsuojelupäällikkö.

Tuomessa työpaikkatapaturmataajuus vuonna 2023 oli 23,5 työpaikalla tapahtunutta tapaturmaa tehtyä 1 000 000 työtuntia kohti. Vaaranpaikkahavaintoja tuli vuonna 2023 noin 100 kpl. Tapa-

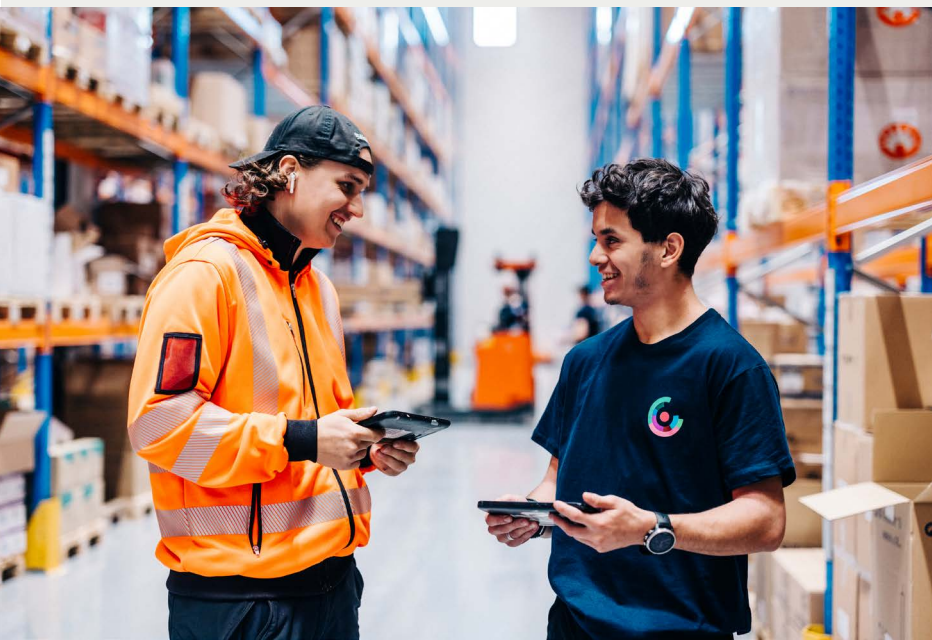
turmien määrää seurataan liiketoiminnoissa ja yhteistoimintaryhmässä. Tuomilaisten työturvallisuutta paransi merkittävästi syksyllä 2023 käyttöön-
otettu Lahdesjärven varastolaajennus,

jonka myötä varastoon saatiin lisää työskentelytilaa; väljemmissä tiloissa toimiminen pienentää oleellisesti varastolla tapahtuvien työtapaturmien todennäköisyyttä. Vuoden 2024 aikana Tuomen tasoista tapaturmien ja turvallisuusilmoitusten seurantaan tullaan kehittämään.

Tuomessa työperäisten sairauksien riskit on määritelty työterveyshuollon toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä sekä työpaikkaselvitysten ja työn vaarojen arviointien tuloksena. Työperäisistä sairauksista ei ole seurantatietoja. Tuomessa noudatetaan AVI:n määräyksiä liittyen työperäisiin sairauksiin ja niistä raportointiin, kuten koronatartuntojen osalta on toimittu.

Fyysisen työturvallisuuden lisäksi myös henkinen turvallisuus on tärkeää. Tuomessa on kiusaamisen nollatoleranssi,

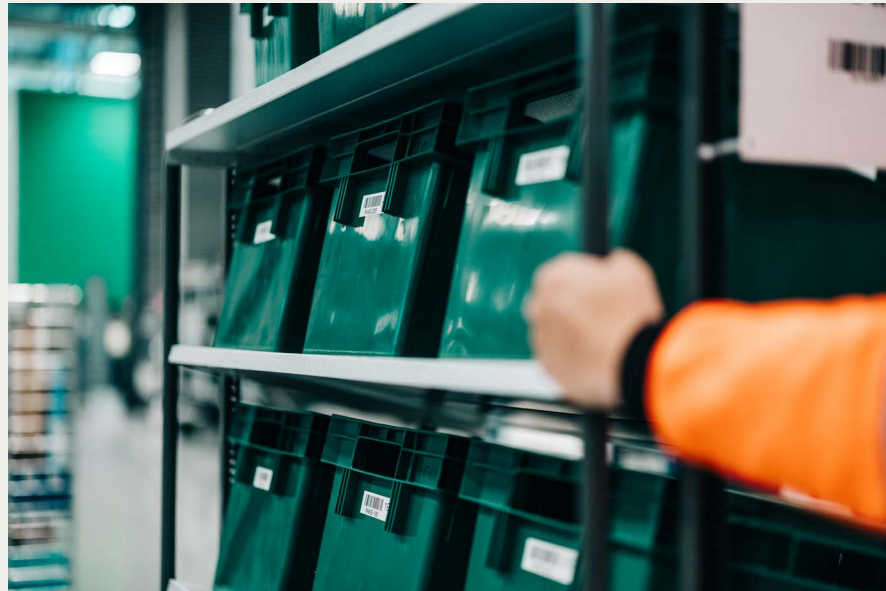
mikä tarkoittaa, ettei Tuomessa hyväksytä tai suvaita minkäänlaista kiusaavaa tai epäasiallista käyttäytymistä. Henkilöiden välisten ristiriitojen poistamiseen käytetään keinona muun muassa työyhteisösovitteluja. Työyhteisösovitte-
lut tehdään Tuomessa pääsääntöisesti oman henkilöstön voimin, mutta vuonna 2023 käytettiin ensimmäisen kerran ulkopuolista sovittelua. Henkilöiden työturvallisuuden edistämiseksi on myös mahdollista käyttää työnohjausta, mutta vuonna 2023 sille ei ollut tarvetta.

Kestävä kuluttaminen

Kestävä kuluttaminen koostuu kolmesta olennaisen vaikutuksen osa-alueesta, jotka ovat palvelujen ja tuotteiden saatavuus ja niiden turvallisuus, oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen, käytön jälkeinen kiertotalous sekä jätteet. Kestävässä kuluttamisessa vaikutukset painottuvat Tuomen asiakkaisiin.

Palvelujen ja tuotteiden saatavuus

Tuomen itse tuottamat palvelut ja sen kautta kulkevat materiaalivirrat liittyvät vahvasti hyvinvointialueiden ja kuntien lakisääteisten palvelujen tuottamiseen. Palvelujen loppukäyttäjinä ovat usein kuntalaiset/asukkaat. Saatavuuteen liittyvät vaikutukset ovat laajat, sillä esimerkiksi Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä hoidettiin vuonna 2022 yli 200 000 henkilöä (Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus 2022 s.5), joiden hoitamiseen käytetyistä hoitotarvikkeista Tuomi toimittaa valtaosan. Henkilökuljetusten osalta puolestaan järjestettiin vuonna 2023 Tuomen toimesta 1,35 miljoonaa matkaa.

Saatavuuteen liittyvä sosiaalinen vastuullisuusvaikutus on positiivinen, mikäli saatavuus vastaa asiakkaiden tarvetta. Jos saatavuus taas ei vastaa tarvetta, kääntyy vaikutus negatiiviseksi. Tuomen liiketoiminnoissa saa-

tavuuden merkitys korostuu etenkin materiaali- ja palvelujen hallinnoimissa tarvikkeiden ja henkilöliikennepalvelujen ohjaamisessa kuntalaisten/asukkaiden kuljetuksissa. Saatavuutta eli toimitusvarmuutta seurataan henkilöliikennepalveluissa osana arjen työtä ja materiaali- ja palveluissa arkiseurannan lisäksi myös kuukausitasolla liiketoiminta-alueen johtoryhmässä. Näiden lisäksi toimitusvarmuuksia seurataan osana hallituksen kuukausiraporttia, sekä kaksi kertaa vuodessa johtoryhmässä. Toimitusvarmuuksia tarkastellaan myös suurimpien asiakkaiden kanssa säännöllisesti pidettävissä kumppanuus- ja teemaryhmissä, sekä pienempien asiakkaiden kanssa asiakastapaamisissa.

Tuomen varastotoimitusten toimitusvarmuudelle oli vuonna 2023 portaittainen tulospalkkiotavoite 91,5–94,5 %. Vuositason toimitusvarmuus oli lopulta kuitenkin 89,6 %, joten tavoitetta ei saavutettu. Toimitusvarmuutta heikensi keväällä SAP S4-järjestelmän käyttöönotto, sekä syksyllä tilausvolyymien kasvu. Tilausvolyymien kasvua selitti etenkin muutaman rivin tilaus-
ten määrän huomattava lisääntyminen, joka johtui maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden noutopistejakelun käytön merkittävästä laajentumisesta. Toisaalta loppuvuodelle aiheutti haasteita myös Hämeenlinnan varaston toimitusten siirtyminen Tampereelta toimitettavaksi, sekä samaan ajankohtaan ajoittuneet sairauspoissaoloallot.

Globaalit geopoliittiset haasteet näkyivät myös vuonna 2023 Tuomen toimitajien toimitusvarmuudessa, joka oli 74,5 %. Toimitusongelmia esiintyi tasaisesti kaikissa tuoteryhmissä. Poikkeustilanteita varten asiakkaiden kanssa sovitun kriittisten hoitotarvikkeiden varmuusvarastoinnin tilaratkaisuja kehitettiin vuoden aikana; tämä mahdollistaa varaston paremman hallinnan, tuoden varmuutta kriittisten hoitotarvikkeiden saatavuuteen.

Tuomen henkilökuljetuksissa on kii-reettämillä potilaskuljetuksille asiakas-sopimuksessa asetettu saatavuuteen liittyvä palvelutaso, joka toteutui vuonna 2023. Yhtenä tulospalkkiotavoitteena oli puolestaan saada ryhmäkuljetusten myöhästymisprosentti 2 % tai sen alle, ja tämäkin tavoite saavutettiin. Kuljetusten onnistumista seurataan myös usealla muulla mittarilla, joista yhtenä on ajamatta jääneiden yksilökuljetusten määrä; vuonna 2023

tällaisten kuljetusten määrä oli 1 073 kpl, eli 0,2 % kaikista Tuomen yksilökuljetuksista. Henkilöliikennepalvelujen toimitusvarmuutta heikentää etenkin taksien heikko saatavuus, jonka parantamiseksi Tuomessa etsitään aktiivisesti ratkaisuja. Toimenpiteinä on muun muassa tiivis yhteistyö asiakasorganisaatioiden sekä palvelutuottajien ja kuljettajien kanssa, kuljetuspalveluhankintojen aktiivinen suunnittelu ja päivittäisen operatiivisen kuljetusten ohjaamisen kehittäminen.

Toimitusvarmuuksia tarkastellaan myös suurimpien asiakkaiden kanssa säännöllisesti pidettävissä kumppanuus- ja teemaryhmissä, sekä pienempien asiakkaiden kanssa asiakastapaamisissa.

Tuotteiden ja palvelujen turvallisuus

Tuomen yhteis- ja yta-hankintojen vuosiarvo on noin 150 miljoonaa euroa. Suuri osa hankinnoista liittyy Tuomen asiakkaiden tuottamiin lakisääteisiin palveluihin kuntalaisille ja asukkaille. Tällaisia ovat muun muassa laajasti sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen liittyvät hankintakokonaisuudet, kuten hoitotarvikkeet ja -laitteet, sekä erilaiset terveydenhuollon palvelut. Tuotteiden ja palvelujen turvallisuuteen liittyvä sosiaalinen vaikutus on lähtökohtaisesti positiivinen, mutta mikäli turvallisuus ei toteudu, on vaikutus negatiivinen ja voi pahimmillaan johtaa yksittäiseen tai useampaan potilasvahinkoon. Turvallisuuteen liittyviä asioita käydään läpi Tuomen asiakas- ja toimittajatapaamisissa.

Tuotteiden ja palvelujen turvallisuuteen suhtaudutaan Tuomessa vakavasti; turvallisuusseikkojen huomioon ottaminen on osa päivittäistä työtä.

Tuotteiden ja palvelujen turvallisuuteen suhtaudutaan Tuomessa vakavasti; turvallisuusseikkojen huomioon ottaminen on osa päivittäistä työtä. Tuotteiden ja palvelujen turvallisuutta johdetaan etenkin hankintojen kautta, joissa yhdessä asiakkaista koostuvan yhteistyöryhmän kanssa asetetaan vaatimuksia toimittajille sekä hankinnan kohteelle. Hankintakohtaisesti tarkastellaan ensin, mitä lakivaatimuksia tai muita vastaavia vaatimuksia hankinnan kohteeseen liittyy – näitä edellytetään niin toimittajan toiminnan kuin tuotteenkin osalta. Etenkin terveydenhuollon laitteiden turvallisuuteen liittyy useita säädöksiä. Lakisääteisten vaatimusten lisäksi hankintakohtaisesti pohditaan muut turvallisuuden takaamiseksi riittävät kriteerit. Turvallisuuden lisäämiseksi Tuomi on mukana Green Deal -sopimuksessa, jonka tavoitteena on vähentää haitallisia aineita varhaiskasvatusympäristössä. Hankintakriteereissä hyödynnetään turvallisuuden lisäämiseksi myös erilaisia standardeja ja sertifikaatteja, sekä vaaditaan erilaisia lupia.

Jos Tuomen kautta jo asiakkaille toimitetussa tuotteessa huomataan merkittävä virhe, on Tuomessa käytössä tuotteiden takaisinvetoprosessi. Prosessista vastaa Tuomen materiaalipalvelujen palvelujohtaja. Mikäli takaisinvedettävä tuote on jatkuvassa käytössä, eikä reklamaation tai potilasturvallisuusilmoituksen kautta ilmenneen laatupoikkeaman korjaaminen toimittajalta onnistu, etsitään laatuvaatimukset täyttävä korvaava tuote joko sopimustoimittajan tai Tuomen toimesta.

Vuonna 2023 Tuomeen liittyviä potilasturvallisuutta koskevia ilmoituksia tuli hyvinvointialueilta yhteensä 81 kpl. Turvallisuusilmoitusten käsittelyyn on prosessi, ja ilmoitusten käsittelyä koordinoi Tuomen lautupäällikkö. Käsittelyssä selvitetään juurisyitä, sekä pyritään löytämään korvaavat ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Johtoryhmä seuraa ilmoitusten määrää.

Oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen

Tuomen valikoimassa on 41 000 tuotetta, joista valtaosa on hoitotarvikkeita. Hoitotarvikkeiden myynti kattaa 85 % varaston myynnistä. Oikeiden tuotteiden käyttö potilaiden hoidossa tuottaa positiivista sosiaalista vaikutusta hoidettavalle henkilölle, mutta se voi myös aiheuttaa pienemmät ympäristövaikutukset ja olla taloudellisesti kannattavampaa. Vääriä tuotteita käyttämällä vaikutukset saattavat puolestaan olla päinvastaiset.

Sosiaalisen vastuullisuuden osalta oleellista on huomioida yksittäisen hoitopahtuman lisäksi myös hyvinvointialueiden lakisääteisten, maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden saantiin liittyvä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden näkökulma. Tuomen osalta vastuullisuusvaikutus on välillinen, sillä se syntyy osana Tuomen asiakkaiden tuottamaa terveydenhuollon palveluja.

Vaikutusta johdetaan etenkin hankintojen, raportoinnin, valikoiman hallinnan ja tuotekoulutusten, sekä sopimuskauden aikana käytyjen asiakas- ja toimittajakeskustelujen kautta. Hankinnoissa määritellään vaatimukset hoitotarvikkeille; kilpailutuksen valmistelussa käydään markkinavuoropuhelua potentiaalisten toimittajien kanssa, kartoitetaan markkinoita ja keskustellaan asiakkaiden kanssa tarpeista. Raportoinnilla tuotetaan käytetyistä tuotteista asiakkaille tietoa päätöksenteon tueksi. Tuomen materiaali- ja palvelujen logistiikka- ja hoitotarvikeasiantuntijat hallinnoivat Tuomen tuotevalikoimaa, jotta asiakkailla olisi tilattavissaan tarpeeseen sopivat tuotteet.

Etenkin tuotteiden vaihtuessa oleellista on toimittajien hoitohenkilöstölle pitämät tuotteiden käyttökoulutukset, joita hankinnoissa tarvittaessa edellytetään. Jotta voidaan varmistua, että tuotteita käytetään oikein ja että käytössä oleva valikoima vastaa tarvetta, käydään sopimuskauden aikana keskustelua niin asiakkaiden kuin toimittajien kanssa. Tuotevalikoimaan vaikuttavat myös ohjeistukset, kuten Käypä hoito-suositukset, sekä asiakasorganisaatioiden tekemät hoitopäätökset. Tuomi on myös mukana Pirhan hoitotarviketyöryhmässä, jossa hallinnoidaan alueen maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden valikoimaa.

Tuomen valikoimassa on 41 000 tuotetta, joista valtaosa on hoitotarvikkeita.

Käytön jälkeinen kiertotalous ja jätteet

Tuomen kautta kulkevien kertakäyttötarvikkeiden vuosiarvo on karkeasti arvioituna 90 miljoonaa euroa. Käytön jälkeisten materiaalien ja jätteen määriä ei tiedetä. Tuomessa työskentelee ympäristöinsinööri, joka vastaa jätehuollon toimivuudesta ja edistää jätteiden kierrätystä Pirhan toimipisteissä muun muassa kouluttamalla heidän henkilöstöään.

Kiertotalouden lisäämisellä ja jätteiden määrän vähentämisellä voidaan vähentää tuotteiden käyttöön liittyvän negatiivisen ympäristövaikutuksen määrää. Vaikutus syntyy asiakkaalla, mutta Tuomi voi etenkin hankintatoiminnallaan vaikuttaa tähän.

Tuotteiden kilpailutusvaiheessa käytön jälkeistä kiertotaloutta ja jätteiden syntyä pohditaan kilpailutusryhmän kanssa hankintakohtaisesti. Hoitotarvikekilpailutuksissa on jo pidempään pyritty eroon muovin kierrättämistä hankaloittavasta PVC:stä, ja toisaalta vaadittu kierrätyskelpoisia pakkauksia sekä materiaalimerkintöjä helpottamaan muovin kierrättämistä. Vuonna 2023 suurkeittiölaitteiden kilpailutuksessa vaatimukseksi asetettiin, että toimituksen yhteydessä toimittaja vie vanhan laitteen ja pakkausmateriaalit mukanaan. Kiertotalouden lisääminen ja jätemäärien vähentäminen vaatii tiivistä yhteistyötä asiakkaiden ja toimitajien kanssa niin tavoiteasetannassa, toimenpiteiden tekemisessä kuin seurannassakin.

Tuomessa aloitetaan vuonna 2024 keräämään tuotteiden painotietoja ja mahdollisuuksien mukaan myös pääraaka-ainetietoja. Näitä tietoja voidaan hyödyntää keskusteltaessa asiakkaiden kanssa kiertotaloudesta ja jätteistä.

Tuotteiden kilpailutusvaiheessa käytön jälkeistä kiertotaloutta ja jätteiden syntyä pohditaan kilpailutusryhmän kanssa hankintakohtaisesti

Vastuullisuuden riskit ja mahdollisuudet

Toimintaympäristöstä Tuomen liike-toimintaan liittyvien vastuullisuusriskien tunnistaminen tehtiin Tuomesa ensimmäistä kertaa syksyllä 2023. Tällöin päätettiin, että tunnistamista harjoitellaan ilmastonmuutos- sekä resurssit-, kiertotalous- ja jätteet -teemoilla. Ulkoa sisäänpäin suuntautuvien vastuullisuusriskien osalta riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen sekä näiden johtaminen tullaan sisällyttämään osaksi muuta Tuomen riskienhallintaa vuoden 2025 aikana. Samalla tuotetaan oleellisimpien riskien osalta toimintasuunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tuomen riskien johtamisen käytäntöä on kuvattu tarkemmin kohdassa [Johtaminen](#).

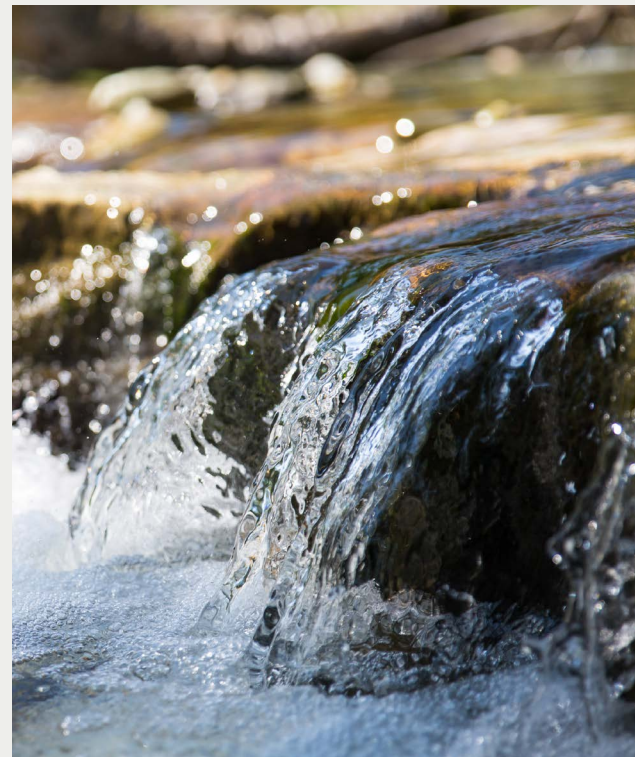
Tuomen olennaisuusanalyysissä tunnistettiin taloudellisen merkittävyyden ja todennäköisyyden perusteella seuraavat viisi olennaista riskiä sekä yksi mahdollisuus:

- 1 Toimintaympäristön korkeat odotukset ilmastotyön osalta, mutta heikko sitoutuminen kustannusten nousuun**
- 2 Tuomen riittämätön ilmastotyö**
- 3 Rajoitukset kertakäyttöisten pakkausten käyttöön**
- 4 Raaka-aineiden hintojen nousu**
- 5 Kiertotalouden myötä lisääntyvän logistiikan päästöt**
- 6 Kuljetusten yhdistelyn asteen nostaminen**

Toimintaympäristön odotukset vs. sitoutuminen ilmastotyöhön

Tuomen tekemään ilmastotyöhön kohdistuvat toimintaympäristön odotukset tulevat lähivuosina kasvamaan niin lisääntyvän regulaation myötä kuin myös Suomen asiakkaiden suunnalta. Odotukset kasvavat, mutta samanlaista sitoutumista ilmastotyön aiheuttamien kustannusten nousuun ei omistaja-asiakkailta löydy. Kyseessä on ilmastomuutokseen liittyvä lyhyen ja keskipitkän aikajänteen siirtymäriski. Riskin

suuruutta lisää se, että Suomen suurimpien omistaja-asiakkaiden – hyvinvointialueiden – tulevat vuodet ovat taloudellisesti erittäin tiukkoja. Mikäli kustannusten nousua ei saada siirrettyä asiakashintoihin, kohdistuu riski yksin Tuomeen. Vastuu riskistä on toimitusjohtajalla, jonka tukena riskinhallinnassa toimivat etenkin asiakkuusjohtaja ja -päällikkö, sekä vastuullisuuspäällikkö.

Omistaja-asiakkaat ohjaavat Tuomen toimintaa ja talouskehitystä asettamiensa tavoitteiden avulla – niin myös vastuullisuuteen liittyvien tavoitteiden kautta. Riskin minimoimiseksi Tuomen tulee pystyä sitouttamaan asiakkaat ilmastotyöhön. Toisaalta ilmastotoimia tulee toteuttaa kustannustehokkaasti, sillä hintoja ei voida korottaa ilman rajoituksia. Asiakkaan sitouttamista tehtiin vuoden 2023 aikana muun muassa nostamalla asiaa keskusteluun yhteisissä palaverieissa, tiedottamalla regulaatiomuutoksista ja nostamalla raportoinnin kautta esiin Tuomen tekemää ilmastotyötä. Tuomen ilmastotyöhön liittyvät panostukset ovat kohdentuneet erityisesti kuljetuspalvelujen hankintoihin, joissa on tapauskohtaisesti asiakkaan kanssa yhteisessä kilpailutusryhmässä pohdittu ilmastovaatimusten talousvaikutusta ja siihen

sitoutumista. Tuomen taloudellista kannattavuutta puolestaan seurataan kuukausitasolla niin johtoryhmässä kuin hallituksessakin. Taloudellisiin tavoitteisiin pääseminen ja suunnitelmien toteutuminen pyritään Tuomessa varmistamaan erityisesti huolellisella budjetoinnilla ja sen toteuman seurannalla. Budjetoinnin yhtenä perustana on Tuomen tuotteiden ja palvelujen hinnat, jotka on määritelty asiakkaiden kanssa tehdyissä palvelusopimuksissa.

Tulevaisuudessa oletettavasti Tuomen asiakkaisiin kohdistuvat odotukset ja vaatimukset ilmastotyön suhteen lisääntyvät, mikä edistää myös yhteisten tavoitteiden asettamista. Toisaalta ilmastotyöstä voi tulevaisuudessa syntyä Tuomelle myös taloudellisia mahdollisuuksia kiertotalouden ja kuljetusten tehostamisen lisääntyessä.

Riittämättömästä ilmastotyöstä aiheutuva maineen menetys

Odotukset Suomen ilmastotyölle kasvavat; mikäli Suomi ei pysty riittävään ilmastotyöhön, voi siitä syntyä merkittävää yrityksen kohdistuvaa mainehaittaa. Mainehaitta puolestaan voi vaikuttaa omistaja-asiakassuhteisiin ja muihin sidosryhmäsuhteisiin. Kyseessä on ilmastomuutokseen liittyvä negatiivinen keskipitkän aikajänteen siirtymäriski. Riittämätön ilmastotyö voi liittyä Suomen omaan toimintaan tai riski voi konkretisoitua arvoketjussa, jossa Suomi on osallisena. Vastuu maineriskistä on toimitusjohtajalla. Toimitusjohtajan tukena riskinhallinnassa toimivat etenkin viestintäpäällikkö ja viestinnän asiantuntija sekä vastuullisuuspäällikkö.

Riskin minimoimiseksi Suomessa pyritään ensisijaisesti noudattamaan vähintään lakisääteisiä ilmastoasioihin liittyviä vaatimuksia, toisaalta Suomen omasta ilmastotyöstä pyritään myös kertomaan mahdollisimman totuudenmukaisesti. Yleisesti ottaen maineriski on tunnistettu yhdeksi Suomen TOP10-riskiksi ja sen hallintaan on luotu toimenpidesuunnitelma. Toimenpiteinä sen hallintaan ovat muun muassa aktiivinen mediaseuranta ja nopea reagointi, sekä tarvittaessa kriisiviestinnän prosessin mukainen toiminta.

Kertakäyttöisten pakkausmateriaalien käyttöä rajoitetaan

Kertakäyttöisten pakkausmateriaalien käytön vähentämisen paine kasvaa tiukentuvan regulaation sekä sidosryhmi- en tahtotilan myötä. Tämä merkitsee Tuomelle negatiivista siirtymäriskiä keskipitkällä aikajänteellä. Pitkällä aika- välillä vaikutus resurssien käyttöön voi olla kuitenkin positiivinen kierrätysas- teen noustessa. Lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä Tuomelle voi syntyä lisäkus- tannuksia prosessimuutosten suun- nittelusta ja toteuttamisesta. Omien kuljetuspakkausten kierrätyksen ke- hittämisen lisäksi Tuomen tulee myös varmistaa, että toimittajat vastaavat muuttuviin vaatimuksiin. Tämä voi tar- koittaa, että Tuomi osallistuu toimit-

tajien käyttämien pakkausmateriaali- en kierrätysprosessien kehittämiseen. Vastuu riskistä on Tuomen varastotoi- mintaa johtavalla palvelujohtajalla.

Omien kuljetuspakkausten kierrätyksen kehittämisen lisäksi Tuomen tulee myös varmistaa, että toimittajat vastaavat muuttuviin vaatimuksiin.

Tuomi käyttää pakkausmateriaalina pääsääntöisesti pahvia ja erilaisia muoveja. Tuotteiden mukana tullutta pakkausmateriaalia pyritään uusiokäyttämään mahdollisimman paljon, sillä materiaalit ovat yleensä hyväkuntoisia. Kierrätettyjen ja uusiokäytettyjen pakkausmateriaalien osuuksia ei ole seurattu.

Materiaalien uusiokäyttö on ollut Tuomen vallitseva käytäntö suurten asiakkaiden kanssa jo vuosia. Tilanne on kuitenkin erilainen esimerkiksi hyvinvointialueen maksutta jakamien, yksityishenkilöille tarkoitettujen hoitotarvikkeiden suhteen – näissä toimituksissa kierrätettyjä pakkauslaatikoita ei voida käyttää. Yksityishenkilöille toimitettavien lähetysten osuus on kasvanut ja tämän myötä uusien pakkausmateriaalien käyttö määrä on kasvanut.

Riskin minimoimiseksi Tuomen on tunnistettava, suunniteltava ja toteutettava omat pakkausprosessiin ja pakkausmateriaaleihin liittyvät kehitys- ja toimenpidetarpeensa. Riskinhallinta vaatii tiivistä yhteistyötä niin asiakkaiden kuin toimittajien kanssa.

Materiaalien uusiokäyttö on ollut Tuomen vallitseva käytäntö suurten asiakkaiden kanssa jo vuosia.

Raaka-aineiden hinnat nousevat

Tuomen varaston kautta kulkee tavaraa noin 130 miljoonalla eurolla vuosittain. Painon mukaan tarkasteltuna suurimpia tarvikeryhmiä ovat terveydenhuollon erilaiset kertakäyttöiset tarvikkeet, laitteet ja sensorit, kartonki- ja paperituotteet sekä elintarvikkeet ja tuotteiden pakkausmateriaalit. Tuotteisiin ja niiden valmistamiseen käytettäviä luonnonvaroja ja raaka-aineita ovat mm. puu, maaöljy, erilaiset muovit ja metallit, erilaiset viljelykasvit sekä juomakelpoinen vesi.

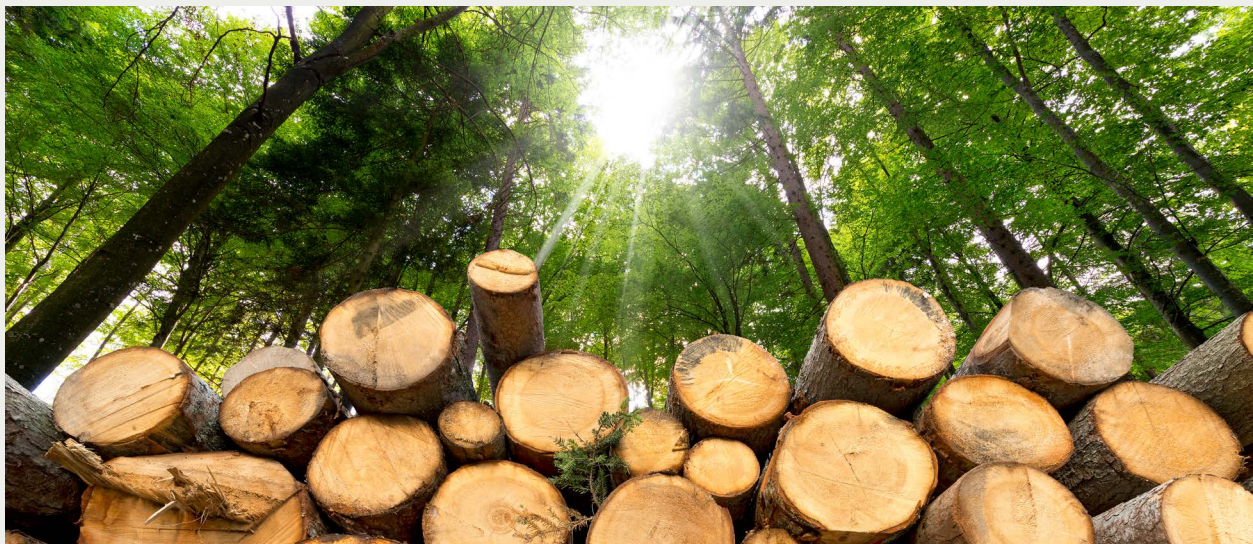
Raaka-aineiden hintojen kehittymistä on vaikea ennakoida, mutta pitkällä aikajännteellä tarkasteltuna on useita asioita, joiden perusteella hintojen nousun todennäköisyys kasvaa. Yhtenä tällaisena asiana voidaan myös pitää ylikulutuksen kiihtymistä, jota indikoi vuosi vuodelta aikaistuva ylikulutuspäivä. Maailman ylikulutuspäivä on laskennallinen päivämäärä, jona maapallon uusiutuvat luonnonvarat on teoreettisesti kulutettu loppuun kyseisen vuoden osalta. Hintojen nousuun vaikuttaa myös geopoliittisten epävakauksien lisääntyminen, sekä esimerkiksi EU-tasolla alkutuotantoon ja valmistukseen liittyvän säädännön lisääntyminen, kuten metsäkatoasetus sekä kriittisten raaka-aineiden säädös.

Raaka-aineiden hintojen nousulla on Tuomeen välillinen vaikutus globaalien toimitusketjujen kautta, sillä Tuomi ei itse valmista tuotteita. Raaka-aineiden hinnan nousu nostaa todennäköisesti Tuomen ostamien tuotteiden hintoja. Tuomen näkökulmasta kyseessä on ilmastomuutokseen liittyvä negatiivinen siirtymäriski keskipitkällä aikajänteellä. Riskin konkretisoituminen tarkoittaa, että Tuomen jakelemien tuotteiden hinnat nousevat joko väliaikaisesti tai pysyvästi. Tuomen suurimpien omistaja-asiakkaiden ollessa tiukkojen taloudellisten vuosien edessä, on todennäköistä, että asiakas voi joutua vähentämään kuluttamista, mikä taas vähentää Tuomen myyntiä. Lisäksi mikäli tuotteiden hintojen nousua ei saada siirrettyä asiakashiin, kohdistuu riski Tuomeen. Vastuu riskistä on toimitusjohtajalla. Toimitusjohtajan tukena riskinhalinnassa toimivat etenkin materiaalipalveluista vastaava palvelujohtaja sekä hankintajohtaja.

Riskin minimoimiseksi Tuomessa seurataan markkinoiden muutoksia ja tuotteiden hintakehitystä. Hankinnoissa pyritään volyymien ja sopivan laadun avulla kustannustehokkuuteen. Materiaalipalveluissa tehdään yhdessä asiakkaan kanssa valikoimanhallintaa.

Asiakassopimuksissa hintojen muutoksiin on varauduttu, ja Tuomen myyntihinnat muuttuvatkin ostohintojen mukana.

Raaka-aineiden hintojen nousulla on Tuomeen välillinen vaikutus globaalien toimitusketjujen kautta, sillä Tuomi ei itse valmista tuotteita.

Kiertotalous lisää logistiikkaa ja kuljettamisen päästöjä

Tuotteiden kiertotalous tulee todennäköisesti lisäämään logistiikkaa ja siten myös kuljetusten päästöjä. Kiertotalouden lisääntyminen kasvattaa paluu- ja ristikkäislogistiikkaa merkittävästi. Tuomen materiaalivirrat on suunniteltu jakelulogistiikan näkökulmasta, joten kiertotalouden edellyttämän massiivisemman paluu- ja ristikkäislogistiikan hallintaan ei ole olemassa kyvykkyyttä, kuten ohjausmalleja tai resursseja. Kyvykkyyden puuttuessa kiertotalouden edellyttämien kuljetusten hoitaminen voisi johtaa kuljetusmäärien merkittävään lisääntymiseen ja siten ilmasto-
päästöjen kasvuun. Tuomen tavarakuljetukset ostetaan pääsääntöisesti palveluna. Kyseessä on Tuomen osalta ilmastomuutokseen liittyvä siirtymäriski, joka nähdään kuljetuspäästöjen osalta keskipitkällä aikajänteellä negatiivisena riskinä, kun taas pitkäl-

lä aikajänteellä kiertotalouteen liittyvä logistiikka voi muodostua Tuomelle liiketoiminnalliseksi mahdollisuudeksi. Vastuu riskistä ja toisaalta liiketoiminnallisesta mahdollisuudesta on toimitusjohtajalla, sillä riskinhallinta vaatii toimenpiteitä niin hankinnoissa, materiaalipalveluissa kuin kuljetuspalveluissa.

Riskin minimoimiseksi kiertotalouteen siirtymistä edistetään hankintojen kautta hallitusti yhteistyössä asiakkaiden ja toimittajien kanssa. Lisäksi on tuotu asiakkaan uusien tilojen suunnittelun yhteydessä esiin kiertotalouden vaatimien tilojen tarvetta. Tuomen on myös tarkkailtava toimintaympäristön muutosvauhtia ja panostettava ennakoiden kiertotalouden edellyttämän logistiikan suunnitteluun.

Kuljetusten yhdistelyä edellytetään nostettavan

Kuljetusten yhdistelyn nostamisen tarve voi syntyä tiukentuvan regulaation tai asiakastarpeen kautta.

Ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, mutta myös julkisen talouden tasapainottamiseksi, voi henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistelyn asteen minimivaatimus nousta. Kuljetusten yhdistelyn nostamisen tarve voi syntyä tiukentuvan regulaation tai asiakastarpeen kautta. Kyseessä on Tuomen osalta ilmastomuutokseen liittyvä keskipitkän aikajänteen mahdollisuus. Kuljetusten yhdistely on osa Tuomen liiketoimintaa ja esimerkiksi henkilöliikennepalvelujen yksilökuljetusten yhdistelyaste oli 15 % vuonna 2023. Tavoitteena on saavuttaa koronapandemiaa edeltänyt taso, jolloin yhdistelyaste oli 24 %.

Potentiaalin konkretisoimiseksi tavarakuljetusten puolella aloitettiin vuoden 2023 lopussa valmistelut kuljetusten ohjaustavan muuttamisesta. Muutokseen liittyy myös uuden toiminnanohjausjärjestelmän hankkiminen. Haasteena tavarakuljetusten yhdistämiselle on tunnistettu asiakkaan kuljetusten aikatauluvaatimukset sekä rutinoituneet toimintamallit.

Henkilöliikennepalvelujen puolella yksilökuljetusten yhdisteltyä kilometrejä seurataan kuukausitasolla. Vuoden 2023 alusta Tuomen ja Pirhan kuljetusten hinnoittelussa otettiin käyttöön yhdistelykannustin, jonka myötä Tuomi hyötyy taloudellisesti jokaisesta toteutuneesta kuljetusten yhdistelystä. Yksilö- ja ryhmäkuljetuksissa yhdistelyasteen nostamiseen on toiminnallinen valmius. Haasteena kuljetusten yhdistelyn nostamiselle on lainsäädäntö, joka asettaa reunaehdot henkilökuljetusten yhdistämiselle.

Kokonaisuudessaan tavara- ja henkilökuljetusten yhdistelyn kasvattaminen vaatii tiivistä yhteissuunnittelua asiakkaiden kanssa.

Kokonaisuudessaan tavara- ja henkilökuljetusten yhdistelyn kasvattaminen vaatii tiivistä yhteissuunnittelua asiakkaiden kanssa. Onnistumisen edellytyksenä on myös asiakkaan puolelta tapahtuva ehdottomien vaatimusten kriittinen uudelleentarkastelu, sekä joustavuus totuttujen tapojen muuttamiseksi. Potentiaalin hyödyntäminen isossa mittakaavassa vaatii myös Tuomen tietojärjestelmien kehittämistä. Osaltaan kehittäminen etenee jo nyt, sillä tavarakuljetusten tuotannonohjausjärjestelmän kilpailuttaminen on parhaillaan käynnissä. Henkilökuljetusten puolella oleellista on myös kuljettavien asiakkaiden sekä heidän läheistensä osallistaminen muutokseen. Vastuu potentiaalin hyödyntämisestä on Suomessa henkilöliikenne- ja kuljetusjohtajilla.

Raportin rajaus ja lisätiedot

Tuomen vastuullisuusraportti on yri-
tystasoinen. Tuomella ei ole tytäryhti-
öitä. Vaikka Tuomi on pienomistajana
viidessä eri yhtiössä, jää sen omistus-
osuus jokaisessa alle 0,07 %, joten vas-
tuullisuusraportti sisältää samat tiedot
Tuomen omasta toiminnasta kuin ta-
lousraportointikin. Tuomen toiminta-
kertomus löytyy Tuomen verkkosivuil-
ta: [Toimintakertomus](#).

Tuomen vastuullisuusraportoin-
nin kausi on sama kuin tilikausi, eli
1.1.2023-31.12.2023. Raportti julkais-
tiin 4.4.2024. Lisätietoja ja raporttiin
liittyviä asioita voi kysyä osoitteesta
asiakaspalvelu@tuomi.fi. Kyseessä on
Tuomen ensimmäinen vastuullisuus-
raportti, joten korjauksia edellisiin ra-
portteihin ei ole. Vastuullisuusraportti
on käsitelty ja hyväksytty niin Tuomen
johtoryhmässä kuin Tuomen hallituk-
sessa, muita ulkopuolisia tahoja ei var-
mentamiseen ole käytetty.

Tiedot vastuullisuusraporttiin on ke-
rätty Tuomen vastuullisuusryhmän
toimesta. Asiasisällön tarkastukseen
osallistui Tuomen johtajia, laatupääl-
likkö sekä muita asiantuntijoita. Vas-
tuullisuusryhmään vuonna 2023 kuu-
lui: materiaalipalveluista Olli Karvonen
ja Sami Nummela, hankintapalveluista
Hanna Latosaari, Piia Rätty ja Mika Oja-
nen, henkilöliikennepalveluista Antti
Välimäki, kuljetuspalveluista Ira Levis-
kä, taloudesta Pauliina Savolainen, tie-
tohallinnosta Matti Tuomiranta ja Miia
Tukiainen, asiakkuuksista Anne Ojala,
HR:stä Heidi Heinonen, viestinnästä
Pauliina Hämäläinen sekä toimitusjoh-
taja Vesa Haapamäki ja ryhmän työs-
kentelyn koordinaattori Leena Ylinen.
Raportin stilisointi Laura Tähkävuori ja
raportin taitto Niko Virolainen.

Laskelmien lisätiedot

Kokonaiskorvaussuhteen laskelmassa on huomioitu toteutuneet summat ja se sisältää vuoden 2023 aikana Tuomessa työskennelleet henkilöt, pois lukien vuokratyöntekijät ja toimitusjohtaja. Laskelmat sisältävät seuraavat palkkakustannukset: kuukausipalkat, tuntipalkat, erilaiset palkan päälle maksettavat lisät, vuosilomapalkat, vuosilomiin liittyvät lisät ja korvaukset, lomarahat, viikonlopputyön korvaukset ja lisät, viikkovapaakorvaukset, varallaolokorvaukset, viikkotyöskentelyn lisät kuten iltatyökorvaukset, aattokorvaukset, sijaisuuslisät, tulospalkkiot ja kertapalkkiot.

Hiilijalanjäljen laskennassa hyödynnetyt toteumatiedot ja päästökertoimien lähteet:

Scope 1: Polttoaineiden ostoraportti myyjältä ja päästökertoimet Autokalkulaattorista.

Scope 2: Kaukolämmön ja sähkön kulutustiedot vuokranantajalta ja ominaispäästökertoimet Tampereen Energialta.

Scope 3: Jättemäärät sekä jätteiden käsittelyn ja kuljetuksen päästötiedot saatu palvelutuottajalta Lassila & Tikanojalta.

Scope 3: Jäteveden määrä vuokranantajalta ja jäteveden päästökerroin Tampereen Vesi.

Scope 3: Työasiointimatkojen määränä Suomen HR-järjestelmästä korvatut kilometrit ja työmatkojen arvio 4 kertaa vuoden aikana tehdyn työmatkakyseilyn perusteella. Matkojen päästökertoimet LIPASTOsta.

Scope 3: Henkilöliikenteen ja kuljetuspalvelujen kilometrit joko kuljetustenohjausjärjestelmästä tai arvio toteumasta otannan avulla. Päästökertoimet arvioitu kalustoluokittain yleisimpien mallien päästötietojen avulla.

GRI-sisältöindeksi

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
GRI 2: YLEISET TIEDOT			
2-1	Yrityksen perustiedot		2021
2-2	Raportointiin sisältyvä kokonaisuus		2021
2-3	Raportointikausi, julkaisutiheys ja yhteystiedot		2021
2-4	Muutokset aiemmin raportoituihin tietoihin		2021
2-5	Raportoinnin ulkoinen varmennus		2021
2-6	Toiminnot, arvoketju ja muut liiketoimintasuhteet		2021
2-7	Henkilöstö		2021

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
2-8	Ulkoinen työvoima	<i>Vuokratyövoimasta tietoa osiossa</i>	2021
2-9	Hallintorakenne ja kokoonpanot		2021
2-10	Hallituksen jäsenten nimeäminen ja valitseminen		2021
2-11	Hallituksen puheenjohtaja		2021
2-12	Hallituksen rooli vaikutusten johtamisessa		2021
2-13	Vaikutustenhallinnan vastuunjako	<i>Toimitusjohtaja vastaa kokonaisuudesta</i>	2021
2-14	Hallituksen rooli vastuullisuusraportoinnissa		2021
2-15	Eturistiriitojen välttäminen		2021
2-16	Kriittisten huolenaiheiden viestiminen hallituksessa		2021
2-17	Hallituksen kollektiivinen vastuullisuusosaaminen		2021
2-19	Palkitsemispolitiikka		2021

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
2-20	Palkitsemisprosessi		2021
2-21	Kokonaiskorvaussuhde		2021
2-22	Lausunto vastuullisuusstrategiasta		2021
2-23	Politiikat, joihin yhtiö on sitoutunut		2021
2-24	Politiikkojen ja ohjeistusten vieminen käytäntöön		2021
2-25	Prosessit negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi		2021
2-26	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen		2021
2-27	Lakien ja säädösten noudattaminen		2021
		<i>Tuomi ei ole saanut eikä maksanut sakkoja raportointikaudella</i>	
2-28	Jäsenyydet eri järjestöissä		2021
2-29	Sidosryhmätöiminnan periaatteet		2021

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
2-30	Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	<i>Neuvottelujen tulokset koskevat kaikkia työntekijöitä</i>	2021
GRI 3: OLENNAISET AIHEET			
3-1	Olennaisten aiheiden määrittelyn prosessi		2021
3-2	Lista olennaisista aiheista		2021
3-3	Olennaisten aiheiden johtaminen		2021
GRI 302: ENERGIA			
302-1	Yhtiön energiankulutus		2016
302-2	Energiankulutus arvoketjussa	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla, kts. kohta:</i>	2016

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
302-3	Energiaintensiteetti	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla</i>	2016
302-4	Energiankulutuksen vähentäminen	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla</i>	2016
GRI 305: PÄÄSTÖT			
305-1	Suorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1)		2016
305-2	Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 2)		2016
305-3	Muut epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 3)		2016
305-4	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti		2016
305-5	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla</i>	2016
GRI 401: TYÖSUHTEET			
401-1	Henkilöstön vaihtuvuus		2016

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
GRI 403: TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS			
403-1	Työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmä		2018
403-2	Vaarojen tunnistaminen, riskien arviointi ja tapausten tutkinta		2018
403-3	Työterveyspalvelut		2018
403-4	Työntekijöiden osallistuminen, konsultointi ja viestintä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvissä asioissa		2018
403-5	Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvä koulutus työntekijöille		2018
403-6	Työntekijöiden terveyden edistäminen		2018
403-7	Työterveys- ja työturvallisuushaittojen ehkäisy arvoketjussa		2018
403-9	Työtapaturmat		2018
GRI 414: TOIMITTAJIEN SOSIAALISEN VASTUULLISUUDEN ARVIOINTI			
414-1	Uudet toimittajat, jotka on arvioitu sosiaalisen vastuullisuuteen liittyvien kriteerien mukaan		2016

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI/LISÄTIETOA	STANDARDIN VUOSI
414-2	Negatiiviset sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät vaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla</i>	2016
GRI 416: ASIAKKAIDEN TERVEYS JA TURVALLISUUS			
416-1	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	<i>Prosenttiosuuden laskenta ei sovellu Tuomen toimintaan</i>	2016
416-2	Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaatimusten rikkomukset	<i>Tietoa ei ole vielä saatavilla</i>	2016

